

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Lapkritis - November 25, 1982 Nr. 45

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Andropovo iškilimas

Rodo Kremliaus susirūpinimą
užsienio politika

Vytautas Meškauskas

Prieš Brežnevo mirtį buvo teigiama, kad silpniausia vieta sovietiniame režime yra vyriausybės pakeitimo procedūra. Priešakyje stovi absoliutus valdovas, kuris negali būti klaidingas ir tuo pačiu yra ... nepakeičiamas. Nušalinti jį gali tik mirtis, po kurios turi sekti pretendentų į sostą kova, nes bet koks susitarimas jų tarpe prieš valdovo mirtį yra per daug jo dalyviams rizikingas. Tarpusavio kovos laimėtojas ilgai tampa nauju absoliučiu valdovu. Išimtis iš tos taisyklės sudarė tik Chruščiovo nuvertimas, bet tai galima paaiskinti jo neįsitvirtinimu laimėtame poste. Žinoma, toks valdžios pakeitimo būdas yra režimui pavojingas.

Už tat greitas Brežnevo pakeitimas Andropovu daug kam buvo staigmena. Tiesa, jis dar neužėmė visų Brežnevo turėtų postų, bet jis jau yra partijos generalinis sekretorius, kuris yra pats svarbiausias. Brežnevo sveikata buvo jau seniai pašlijusi. Jei tas tiesa, reikia stebėtis, kaip jis dar prieš pat mirtį sugebėjo praleisti keletą valandų stebėdamas parodą ir paskutinėmis dienomis dar pasakyti keletą kalbų. Dėl to sunku prileisti, kad pasitarimai - kaip jį pakeisti politbiure - jau seniai vyko. Greičiau galima būtų patikėti, kad Andropovas atrodo tinkamu įpėdiniu daugumai politbiuro narių, o tam paaiškinėjus - visi balsavo tik už jį.

Visų pirma, Andropovas dar kontroliuoja KGB. Antrajam pritaria kariuomenės vadovybė. Abi institucijos, kartu suėmus, yra tokios galingos, kad niekas negali joms pasipriešinti. Trečia - už parinkimą kalbėjo jo patirtis. Reikia atsiminti, kad sovietai per kelis paskutinius metus labai ginklavosi, tam reikalui paaukodami gyventojų pragyvenimo lygį, bet tos pastangos dar neatnešė lauktų vaisių. Išklimpimas Afganistane, bruzdėjimas Lenkijoje - tai įrodo. Blogiausia, kad ginklavimasis nesugebėta išlaikyti paslėpta po detentes skraiste. Jis atgaivino JAV - ir net Vakarų Europos - pastangas susilyginti, kas - jei Kremlius laikysis savo politikos - vers jį dar daugiau lėšų skirti ginklams.

Visa tai verčia Kremlių išnaudoti savo karinę persvarą - tikrą ar tik išpūstą - tuojau. Nebūtina karui. Sovietai moka ir atkakliai derėtis, jei gali išnaudoti varžovų silpnas vietas.

Tokiems uždaviniams Andropovas galėjo savo kolegoms atrodyti kaip paties likimo

skirtas. Kaip KGB viršininkas jis kasdien turėjo žinoti kas darosi užsienyje ir viduje. Pagaliau jo amžius - 68 metai ir ne visai sveika širdis - jo varžovus galėjo apaminti. Kaip ilgai jis dar gali gyventi? Visi kiti vadai - Leninas, Stalinas, Chruščiovas ir Brežnevas - išgalėjo gerokai jaunesni.

Kas per žmogus yra Andropovas? Savo politinę-partinę karjerą jis pradėjo iš Suomijos atplėštoje Karelijoje. Po dešimties metų jį matome Vengrijoje, kur jis turėjo ambasadoriaus postą kaip tik Vengrijos sukilimo metu. Sakoma, kad jis apie sukilimą Kremliu išspėjęs prieš porą mėnesių. Toliau - 15 metų jis stovėjo saugumo priešakyje.

Asmeniškų žinių apie, kaip ir apie kitus politbiuro narius, nėra daug. Tai leido žinomam žurnalistui ir eilės knygų autoriui Harrison E. Salisbury pavaizduoti Andropovą kaip Solženicyno antigoną The Gates of Hell (Pragaro Vartai) romane, Random House leidyklos išleistam 1975 metais. Tik Solženicyną, pridėjęs jam kai kuriuos Sacharovo bruožus, Salisbury pavadino 'Andrėju Sokolovu', bet Andropovą paliko su tikra pavarde. Tas romano Andropovas elgėsi kaip visi saugumiečiai, tačiau - bent Sokolovui taip atrodė - jis širdies gilumoje turėjo ir abejonių.

Tokia prielaida - dabar prikišama Salisbury - gali pakenkti Andropovo karjerai. Tikri čekistai neturi abejonių savo tiesa. Kur nors kitur toks priekaištas būtų juokingas, bet Sovietijoje - ypač Stalino laikais - to būtų užtekę. Bet - dabar ne Stalino laikai ir Salisbury sakosi su Andropovu niekados nesusitikęs.

(Nukelta į 2 psl.)

Atidarant Vliko seimą, invokaciją skaito prel. J. Kučingis. Šalia stovi Vliko pirm. dr. K. Bobelis.

Darbingas ir gausus VLIKo Seimas

Rūta Sakienė

Dalyviais gausus, darbingas ir labai kruopščiai suorganizuotas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, lapkričio 6-7 dienomis vykęs Los Angeles mieste, garsiajame Ambassador viešbutyje ir Sv. Kazimiero lietuvių para-

pijos salėje - tiek delegatų, tiek svečių iš toli, tiek ir pačių losangeliečių dalyvių pasisakymais - praėjo su didžiausiu pasisekimu. Šio, taip puikiai pa-

vykusio Seimo rengimo komitetą sudarė Los Angeles ALT skyriaus valdyba.

Pagal paskelbtą darbotvarkę beveik punktualiai Seimo pirmininkas inž. A. Mažeika, kuris yra ir ALT sk. pirmininkas, šiltu žodžiu pasveikino susirinkusius - virš šimto garbės svečių, delegatų ir VLIKo veikla besidominčių losangeliečių lietuvių. Pristatęs iš žymiausių Los Angeles lietuvių veikėjų susidedantį Seimo Garbės Komitetą ir Seimo Rengimo Komitetą, pakvietė VLIK pirmininką dr. Kazį Bobelį, kuris savo žodyje pastebėjo, kad pirmą kartą VLIKo istorijoje - tolimoje Los Angeleje - Seime dalyvauja net 95% VLIKo atstovų.

Los Angeles lietuvių parapijos klebonas prel. Jonas Kučingis sukalbėjo invokaciją, prašydamas Aukščiausiojo galingų ir protingų vadų, ir kad mūsų vėliava vėl plevesuotų nepriklausomą Lietuvą.

Į Seimo prezidiumą pakvietė: dr. Jurgis Valaitis, inž. Jonas Jurkūnas, inž. Vincas Mažeika, rengimo komiteto pirmininkas inž. Antanas Mažeika. Sekretoriatas - Vladas Pranevičius ir dr. Jonas Stiklorius.

Pirmajai Seimo sesijai pirmininkavo dr. J. Valaitis, kuris savo žodyje pabrėžė: '... Svarbiausias šio Seimo uždavinys bus tarptautinės politikos klausimų diskutavimas, tiek kiek jie liečia Lietuvos bylą. Keičiantis tarptautinei politikai, turi keisis ir mūsų veikla ir jos metodai ...'

Mandatų Komisija - A. Gustaitis, J. Mockus ir M. Samantienė - paskelbė, kad Seime dalyvauja penkiolika organi-

Vliko seime spaudos stalas: Rūta Sakienė, Juozas Kojelis ir Vladas Bakūnas.

Vliko seimo, įvykusio Los Angeles mieste, dalyviai.

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Izraelis sparčiai eina prie visų užkariautų teritorijų aneksavimo.

- Eiga, kurią, pačių žydų nuomone, gali sustabdyti tik JAV. - Istorinės apžvalgos tąsa.

Sekančią dieną po JT nutarimo, Palestinos arabai - susilaukę talkos iš kitų arabų valstybių - pradėjo terorą akciją prieš žydus, kurie savo keliu atsakė tuo pačiu. Iš savo užimtų vietovių žydai visokiomis priemonėmis stengėsi išvaryti arabus. Kai kur prieita prie tiesioginių žudynių. Buvo atsitikimų, kad net žydų kariai atsisakė klausyti savo karininkų įsakymų išvaryti beginklius arabus iš savo gyvenamųjų namų, ką savo atsiminimuose aprašo buvęs ministras pirmininkas gen. I. Rabin. (Ta vieta išleista iš angliško vertimo.)

Sovietų Sąjunga, kuri balsavo prieš padalinimą, iš Prahos ginklais ir emigracijos leidimu iš satelitų valstybių palaikė žydų pusę. Nepaisant savo balsavimo prieš padalinimą, sovietai dabar jau reikalavo padalinimo įgyvendinimo. JT buvo bejėgės ką nors padaryti. JAV svarstė ar nebūtų galima vėl Palestiną pavesti JT Saugumo Tarybos kontrolei, padalinimą sustabdyti. Britams 1948 m. gegužės 14 d. pasitraukus iš Palestinos, tos pačios dienos 16 val. Ben Gurion paskelbė nepriklausomą Izraelio valstybę, remdamasis natūraliomis istorinėmis žydų tautos teisėmis; bei JT Palestinos padalinimo nutarimu.

Arabai tikėjosi galėsia naują valstybę greitai likviduoti. Tam tikslui jie sumobilizavo 23,000 savo karių, kurių vadai pešėsi savo tarpe. Jordanijos karalius Abdallah, kuris turėjo geriausius arabų dalinius - britų apmokytą Arabų Legioną - slapta susitarė su pas jį atvykusia, persirengusia vyru Golda Meir puliti tik Vakariniį Jordano pakraštį. Priešingai susitarimui - jis puolė ir žydų kvartalus Jeruzalėje.

Tuo tarpu žydai sugebėjo apginkluoti 60,000 vyrų, kurie ne tik apgynė JT padalinimui jiems atitekusią teritoriją, bet kai kur ją net praplėtė. Pa

MENACHEM BEGIN

Age 36 years
Height 175 cms
Build Thin
Complexion Sallow
Hair Dark
Eyes Brown
Nose Long, hooked
Peculiarities: Wears spectacles
Flat footed; bad teeth
Nationality Polish
Occupation: Clerk

1947 m. britų paieškomas žydų teroristas Begin, dabartinis Izraelio min. pirmininkas.

gal JT planą jiems turėjo atitekti 56.4% visos Palestinos - po karo jie valdė 77.4%. Tai žydams kainavo 1% visų ten išikūrusių jų tautiečių - 6,000, kurių tarpe 2,000 buvo civiliai. Iš užimtų teritorijų jie visokiais spaudimo būdais išvarė 800,000 palestiniečių, kuriuos isileisti atgal, arba atlyginti už jų paliktą turą, Izraelis atsisakė. Golda Meir aiškino:

'Palestiniečių, kaip tokių, niekada nebuvo. Palestinoje niekada nebuvo palestiniečių tautos, kuri kaip tokia buvo kada nors pripažinta ir kuria mes būtume išmetę.'

Tokios pažiūros laikosi ir kitos Izraelio vyriausybės, nurodamos, kad vietoje 'išnykusių' arabų, jos priėmė pusę milijonų arabų valstybių žydų: 250 tūkstančių iš Maroko, 125,000 iš Irako, po 50,000 iš Tuniso ir Jemeno, beveik 40,000 iš Egipto.

Valdžios vairo perėmimas Kremliuje davė Washingtonui kiek daugiau laiko pagalvoti, kokios iniciatyvos imtis. Vid. Rytų pertvarkymui. Mes jau čia minėjome, kad tam dabar pasitaikė vienkartinė proga. Kariniai su Izraeliu nė vienas jo kaimynas - atskirai, ar net drauge - pasipriešinti negali, kas juos verčia sutikti su nelaimei maloniu politiniu sprendimu. Didžiausią tam kliūtį dabar sudaro pergalės nuotaikos

Izraelyje, kurios neleidžia opozicijos Darbo partijai išeiti prieš Begino ir Sharono planą. Pirmasis mano, kad biblija davė žydams teisę į visą dabartinę okupuotą teritoriją; antrasis išsineša iš praktiškų saugumo sumetimų - tik karinė ir civilė tų teritorijų priežiūra gali užtikrinti valstybės saugumą. Jei taip, Camp David sutartai autonomijai arabams nelieta vietos. Tiesa, Beginas kalba apie personalinę autonomiją, bet toji, be teritorijos, tik užtikrina arabams antros rūšies piliečio statusą.

Kaip prie to prieita, mes jau kalbėjome pereitoje apžvalgoje. Išsvajotas mažas tautinis židinys Rytų Europoje skriaudžiamies žydams per pirmąjį pasaulinį karą gavo užuomazgą suvereninei valstybei, kurią išsiskleisti privertė antrojo pasaulinio karo įvykiai. Rytų Europoje isigalėję komunistiniai režimai daugiausia skatino iš ten bėgti, negu prieškariniai pogromai. Tuo tarpu D. Britanijai, kaip dabar Amerikai, rūpėjo išlaikyti gerus santykius su arabais. Į Londono vyriausybės bandymus suvaržyti žydų emigraciją į Palestiną, žydai atsakė teroro karu, kuris jau 1946 m. pareikalavo 212 aukų, jų tarpe 91 pačių britų. Londonas nutarė atiduoti tą problemą Jungtinėm Tautoms. Tos, specialiaje visuotiniame susirinkime 1947 m. gegužės mėn., nutarė sudaryti 11 narių komisiją, didžiosiomis valstybėms joje nedalyvaujant. Toji komisija rekomendavo ir visuotinas susirinkimas balsų dauguma - 33 iš 51 - nutarė Palestiną padalinti į žydų ir arabų valstybes, paliekant Jeruzalę su jos 100,000 žydų ir 105,000 arabų gyventojais JT priežiūroje. Tai 1947 m. lapkričio 29 dieną nubalsavęs, visuotinas susirinkimas įgaliojo komisijai savo nutarimą įgyvendinti. Tačiau komisija neturėjo savo organizacijos ir ji paprašė D. Britaniją Palestiną toliau valdyti. Londonas tačiau pareiškė, kad iš Palestinos visai pasitrauks sekančių metų gegužės 15 dieną.

Iš likusių 22.6% Palestinos teritorijos, vakarinį Jordano

■ Iš kitos pusės

Bevertydamas jau senstelėjusius Draugo numerius, spalio 19 d. Nr. užtikau vedamąjį: 'Žaliukai, Žodynai IR BENDRUOMENĖS ATSAKOMYBĖ'. Jo autorius M.Dr., ilgame įvade paieškojęs ikvėpimo lenkiškuose anekdotuose, barasi: 'Aiškinamės, ginčijamės, kamuojamės dėl kurio nors žodžio, o pasižiūrėti į autoritetinę informacijos šaltinį - niekam (ar beveik niekam) neateina į galvą.

Stai kad ir tas nelemtas 'žaliukas, patekęs į aukščiausias 'veiknių santykių' sferas... Išižeidė kai kas dėl to 'žaliuko', susisarmatijo ir pats taji išsireiškima pavartojęs. Sujuodo ir visa tauta: mat, žaliukas esąs pežoratyvinis (niekinamasis) žodis.

Autoriui konkrečių aplinkybių nenurodžius, prašosi prieilaida, kad kaž kas koki veikėją pavadino 'žaliuku'. Turint galvoje mūsų veikėjų pažengusį amžių, toks apibūdinimas iš tiesų turėjo sukelti nuostabas. Dabar M.Dr., cituodamas žodynus, bando įrodyti, kad žodis 'žaliukas' kai kuriais atvejais gali būti laikomas komplimentu. Blogiau esą su žodžiais 'žaliukas', su trumpa u, kuris pagal žodyną reiškias - 'kas žalias'. Tokia ekskursija po esamus žodynus M.Dr. paskatino rekomenduoti Bendruomenei:

'... pasirūpinti, kad išeivijai būtų prieinamas pilnas, vėliausius lietuvių leksikos norminio rezultatus atspindįs mūsų kalbos žodynas.'

Iš kitos pusės žiūrint, toks reikalavimas atrodo beveik neįmanomas, nes į naują žodyną, kad išspręsti kilusią problemą, reikėtų įrašyti ne tik pavyzdžius, kaip vieną ar kitą žodį galima vartoti, bet ir pavyzdžius, kur jie visai netinka. Reikėtų pastebėti, kad 'žaliuku' netinka vadinti seną veikėją, o juo labiau 'žaliuku', nes kas nors žvilgterėjęs į žodyną gali suprasti antrą jo prasmę, būtent - 'nevirtas', nors aš asmeniškai dar nebuvau sutikęs tokio veikėjo, kuriam toks apibūdinimas būtų tikęs.

Jaunimas visados turi daugiau klausimų ir problemų, negu senimas atsakymų. Pavyzdžiui, viena ponija man pasakojo, kad jos anūkė staigiai paprašyta lietuviškai suskaičiuoti iki 20, teisingai nužygiavo iki 11, o po to, dvylikos neatsimindama, greitai sukombinavo savo 'antrolika'... (vm)

pakrašči prisijungė Trans-Jordanijos karalius, pavadindamas savo karalių Jordanija, o Gazos juosta atiteko Egiptui. Per vėlesnius karus Izraelis pasiėmė ir tas teritorijas. Nors oficialiai Izraelio vyriausybė niekada neskelsbė, bet iš tikro ji, kurdama arabų apgyventose teritorijose žydų naujokynus, siekė jas prisijungti.

Taip vakariniame Jordano pakraštyje, kur 800,000 palestiniečių arabų gyvena, Izraelis nori įkurdinti 100,000 žydų 30,000 jų jau ten yra isikūrę.

Kovomis dėl savo nepriklausomybės, Izraelis išvystė ir lokalinių arabų nacionalizmą, kurį sustiprino kitų arabų valstybių nesugebėjimas jiems padėti atgauti savo tėviškę, ar įkurdinti juos pas save. Jų prisikaičiuojama dabar jau netoli 4 milijonų.

Kaip žinia, prezidento Reagano planas norėtų palestiniečių apgyventą teritoriją kaip nors sujungti su Jordanija, kurios gyventojų daugumą jau dabar sudaro palestiniečiai. Pirmasis žingsnis ta linkme būtų žydų naujokynų steigimo toje teritorijoje sustabdymas. Žodžių Izraelis neklausys. Greičiau galima būtų paveik-

ti JAV karinės ir ūkinės pagalbos nutraukimu, bet klausimas ar tai galės praeiti per kongresą?

DESIGN ENGINEERS

Experienced in designing rolls, pertaining to roll forming. Career opportunity. Job security, competitive wage and fringe package.

Send resume to:

ROLL FORM DESIGN, INC.

16928 148th AVE.
SPRING LAKE, MICHIGAN 49456
(413-47)

WANTED JOURNEYMAN PLASTIC MOLD MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance "Tired of the rat race"? Northern Michigan tool shop is looking for top qualified mold makers to work on small precise molds. Also need one (1) EDM Operator. Top wages paid in the area. Send resume to: Milltown Tool & Engineering, Inc., P.O. Box 7, Grayling, Mich. 49738. An Equal Opportunity Employer. (413-46)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES MHMR STAFF NURSES ICCU SUPERVISOR STAFF NURSES

ALL SHIFTS. ALL DEPTS. 150 bed acute care general hospital in west Texas. Good benefits and salary commensurate with area and experience. Shift differential \$1 per hour. 3-11 shift, \$1.25 per hour. 11-7 shift, plus weekend differential of \$4 per hour. Contact us, concerning moving and interview expenses. Contact Director of Nursing CENTRAL PLAINS REGIONAL HOSPITAL 2601 DIMMITT RD. PLAINVIEW, TEXAS 79072 (806) 296-5531

ANDROPOVO IŠKILIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Beveik pusę savo ilgo gyvenimo - kaip korespondentas ir rašytojas - praleides Rusijoje, Salisbury sugebėjo įtikinamai aprašyti Andropovo pastangas apsaugoti Sovietiją nuo Soko-lovo, tos bylos vedimu pakelti savo prestižą, bet kartu ir... išgelbėti rašytojo gyvybę.

Andropovas mokas angliškai ir savo knygų lentynoje laikas tuos 'Pragaro Vartus'. Jis skaitas angliškai ir klausas BBC žinių. Tai jam padeda, lengviau už kitus politbiuro kolegas, suprasti Amerikos stiprias ir silpnas puses, kurios varžovu būti jam lėmė likimas.

'Andropovas žvilgterėjo į laikrodį' - prasideda romanas. Taip, kaip romane, jis neburi daug laiko ir tikram gyvenimui.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

**PADĖKOS DIENĄ TURIME
UŽ KĄ DĖKOTI**

Mūsų literatūros klasikas Kristijonas Donelaitis, vaizdžiai aprašydamas metų laikus, ypatingą dėmesį skyrė rudeniui, kada žmonės baigia sunkiuosius vasaros darbus ir gauna pasidžiaugti jų atneštomis gėrybėmis. Darbų baigtuvėmis ir derliaus suvalymu džiaugdavosi ne vien mūsų kiai. Kiek mums teko pažinti ar patirti, tą patį išgyvendavo ir išgyvena kone visos tautos, kiekviena skirtingai, bet beveik visos apie tą patį rudens metą.

Siame krašte ta intencija švenčiama net valstybinė šventė, kuriai skirtas paskutinis lapkričio mėnesio ketvirtadienis, vadinamas Padėkos Diena. Savo tradicija ji nuveda mus į piligrimų laikus, kada šie - prieš daugiau negu tris šimtus metų, vengdami religinių persekiojimų, palikę savo tėvynę Europoje - leidosi ir anuomet mažai težinoma kraštą ir čia kietu darbu ėmė kurti naujam gyvenimui. Sunkūs buvę pirmieji metai naujose sąlygose. Tiesa, šioje Atlanto pusėje jie atrado dvasinę laisvę, nebejautė fanatinės priespaudos, tačiau jie visu atkaklumu turėjo grumtis dėl fizinio išlikimo. Tačiau - sudorjus pirmųjų metų derlių - sustiprėjo šviesi viltis, kad sekantieji metai bus jau lengvesni ir žmoniškai pakeliami. Ir tada anie pirmūnai piligrimai nuoširdžia malda reiškė Aukščiausiam savo gilią padėką už suteiktas gėrybes, tapusias tradiciniais valgiais, vaišinantis metai iš metų ligi dabartinių laikų.

Istorijos bėgyje viskas keitėsi. Šiandien Amerika visais atžvilgiais nebe ta, kokia ji buvo anais laikais. Pakito ir pačios Padėkos šventės prasmė. Eilinis amerikietis, šiais laikais besivaišindamas prieš visokiomis gėrybėmis apkrautą stalą, nors ir prisimena iš kartos į kartą perduodamą piligrimų legendą, paprastai daugiau džiaugiasi smagiai praeinančia diena, kaip reikšdamas padėką visoms praeities kartoms, kurių sukurtomis gėrybėmis jis gali naudotis. O neretam toji šventė daugiau simbolizuoja net pradžią sūkurto mercinto ateinančių Kalėdų apsipirkimo laikotarpio su blizgančiomis reklamomis, įkyriai kartojamais skelbimais ir viso-

kiomis išpardavimų vilionėmis.

Bet švenčiant Padėkos dieną negalima nematyti ir malonių išimčių. Toji šventė yra daugiau šeimų ir artimųjų pasivašninimo diena. Tačiau, kaip ir kiekviename krašte, greta pasiturinčių ir savo būklę apsidraudusių, niekada netrūksta ir vargšų, kuriuos lydėjo nelaimės ir nesėkmės, ypač kada ima siausti ekonominiai sunkumai, kaip dabar. Ne vienam tokių ir Padėkos dieną nebėra džiaugsmo dėkoti už tuos nepriteklus, kurių jam nebuvo lemta išvengti. Ir čia, kiek nebepajėgia atlikti valdinės įstaigos besirūpinančios šalpa, į talką ateina privatūs geraširdžiai, asmeniškai ar kompanijų vardu, tiesiogiai ar per šalpos bei religines organizacijas dosniai paremdami tuos, kuriems toji pašalpa ypatingai reikalinga. Toji pašalpa daugeliui vargšų ir benamių leidžia pajusti, jog ne visada sotus alkano neatjaučia. Vargė ištiesta pagalbos ranka jiems grąžina pirmąją Padėkos Dienos prasmę. Ir tai bus bene vienas gražiausių amerikinio gyvenimo būdo bruožų.

Kiek kitaip, negu čia buviai amerikiečiai, Padėkos dieną natūraliai išgyvena šiame krašte daugelis tų, kuriems - dėl jų tėvynės užgulusios priespaudos - JAV yra tapusios antrąja tėvyne. Jie dar prisimena tuos pokarinius laikus, kad beviltiškai leido dienas stovyklose, kilnojami iš vienos vietos į kitą, klausinėjami ir atrinkinėjami, nenujaučiant, jog Jaltos konferencijoje buvo sutarta juos prievarta grąžinti į jų kilmės kraštus. Viso to - tikrumo - daugybės nekaltų žmonių išdavimo kalinimui ir mirčiai - buvo išvengta tik tada, kai JAV vyriausybė po karo pabaigos atsisakė vykdyti prievartinę repatriaciją. Ją sutrukdžius, Vokietijos stovyklų benamiai pabėgėliai buvo įkurdinti Vakarų demokratijos kraštuose, gavo lygias teises ir galimybes, kuriomis naujojosios tautos piliečiai. Jau vien tai skatina niekuomet nepamiršti neviltyje patirtos pagalbos.

Gal vyriausybė ir nebūtų drįsusi atsisakyti formalaus Jaltos susitarimo, jeigu ne milžiniškas spaudimas į ją tų visų tautybių JAV piliečių, kurių

Lapkričio 18-ji diena yra latvių tautos džiaugsmo šventė - Latvijos nepriklausybės paskelbimo diena. Iš kadaise didelio aisčių tautų skaičiaus - jotvingių, kuršių, latgalių, latvių, lietuvių, prūsų, žemgalių, žemaičių - yra išlikusios tik dvi tautos: lietuviai ir latviai. Išlikusieji aisčiai yra pasiekę visą kas aukščiausio, ką gai pasiekti kokia nors tauta - savo nepriklausomą valstybę.

Latviai ir lietuviai yra giminingi savo kilme, proistorija ir dalimi istorinių įvykių, ilgus amžius kovojusių prieš tuos pačius priešus. Kryžiuočių ordinas, padedamas įvairių vokiečių kunigaikščių ir kitų tautų, kardu ir žudymais teriojo ramius Pabaltijo gyventojus. Jie griovė jų pilis ir statė savo, jie ėmė nelaisvėn moteris ir vaikus, žudydami mūsų karinguosius Pabaltijo žmones. Kryžiuočių ordinas Latvijoje ikūrė savo koloniją, kurioje viešpatavo vokiečių imperijos vasalai ir, plėsdami ramius gyventojus, savo dvarų menes puošė užgrobtais turtais. Jie krikščionybės vardu liejo kraują tų, kurie troško būti laisvi.

Bendras priešas grėsė latviams ir lietuviams ir iš rytų. Tai rusai, pasidalinę Latvijos ir Lietuvos žemes tartum savo nuosavybę. To išdavoje, tos abi valstybės nešė jungą daugiau kaip šimtmetį. Tai buvo ir mūsų tautos nelaimė.

Nors amžių tekmeje bendras likimas mums lėmė daugelį istorinių laimėjimų ir pralaimėjimų, bet vienu atveju mūsų tėvynė buvo laiminges-

kraujo giminės asmenys būtų tapę tos repatriacijos aukomis. Tad, greta dėkingumo priklaudusiam kraštui ir jo valdžiai, priderėtų nepamiršti ir tų, čia anksčiau įsikūrusių mūsų tautiečių bei jų organizacijų, kurių dėka ten buvome šelpiami ir pagaliau čia atsiradome.

Bet tai dar ne viskas. Būtu labai neteisingi, jeigu tą JAV ir mūsų kilmės žmonių lietuvių tautai skirtą pagalbą prisimintume tik nuo nelemtųjų bolševikinių okupacijų. Iš tikrųjų ji ėmė plaukti daug anksčiau, net nuo caristinės rusų priespaudos laikų, ypač nuo nepriklausomybės atkūrimo pastangų pradžios. Tatai jautė visa tauta, vienaip ar kitaip ir mes patys asmeniškai.

Padėkos dienos proga ne tik dera, bet ir privalu širdies gilumoje pajusti daugiau, negu eilinis šio krašto gyventojas išgyvens, ieškodamas smagaus laiko praleidimo prie apkrauto vaišių stalo. Siam kraštui iš dalies atsisteidami, mes turėtume siekti visuomet būti lojaliais gyventojais, kietu darbu ir neišsenkančia kantrybe besistengiančiais stiprinti jo gerovę, o savo tautiečiams - nuoširdžiai tęsime jų ankstyvesniųjų kartų siekimus, kad tiek čia, tiek tremtyje ir tėvynėje lengvėtų jų vargo dienos, artinančios dar kartą Lietuvos laisvės atkūrimą.

Mūsų kaimynai latviai

Emilija Čekienė

nė, kad ji prieš keletą šimtmečių jau buvo sukūrusi savo valstybę, kai latviai savo laisvos valstybės sukurti nepajėgė. Jie įvykdė tai tais pačiais metais, kai Lietuva savo laisvą valstybę vėl atstatė, nors ir daug siauresnėse ribose negu buvo. Net ir nepriklausomybės laikotarpio brendimas tautiniam atsparume ėjo panašiais keliais, kaip latvių.

Nepriklausomybės laikotarpyje latviai sugebėjo Lietuvą pralenkti prekybos srityje, tačiau jiems buvo sunkiau kovoti prieš svetimas įtakas, ypač vokiečių ir rusų, kurie gadino jų kalbą, papročius ir net kultūrinį kilimą. Kaip Lietuvos anų laikų šviesuomenė nusilenkė lenkų įtakai, taip latvių diduomenė - vokiečių įtakai.

Latvija, lygiai kaip ir Lietuva, nepriklausomybės metais darė didelę pažangą politiškai, ekonomiškai ir kultūriškai. Laimėtas didžiųjų valstybių de juri pripažinimas leido gyventojams pasijusti pilnais savo krašto šeiminkais, laisvai rūpintis savo krašto gerove. Pirmoji iš didžiųjų valstybių, pripažinusi Lataviją, Lietuvą ir Estiją nepriklausomomis valstybėmis, buvo Vokietija.

Deja, sunkiai iškovota nepriklausomybė latviai neilgai džiaugėsi. Antrojo pasaulinio karo metu, nacių ir bolševikų susitarimu 1939 metais, nutarta likviduoti visų trijų Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. 1940 metų vasarą, Sovietų Rusijos užgrobtos, Latvija, Lietuva ir Estija tapo šio susitarimo aukomis.

Ir šiandien mūsų kaimynės Latvijos likimas, kaip ir visų Pabaltijo valstybių, yra sovietų Rusijos okupantų rankose. Tie patys keliai ir siekimai tas tris tautas suvedė į bendrą kelią ir išeivijoje, įvairiuose pasaulio kraštuose.

Kai Latvijoje okupantas visomis priemonėmis engia gyventojus, rusina kraštą, tai čia išeivijoje gyvenantieji deda visas pastangas šią tragišką Pabaltijo tautų nelaimę kelti viešumon jų gyvenamų kraštų spaudoje, organizacijose, veik-

loje ir istoriniuose veikaluose. Toji kova mažoms tautoms gyvenant tarp didžiųjų valstybių yra sunki, tačiau ipareigojanti kiekvieną laisvėje gyvenantį tautietį lygiai taip pat ir lietuvi, ir estą.

Išėivijoje su latviais ir estais mes turime palyginus neglaudžius politinius, kultūrinius bendradarbiavimo ryšius, bet ir tai sovietus jaudina ir erzina. Okupantas veda nuolatine kolonizaciją visose trijose Pabaltijo valstybėse.

Svenčiant latvių tautai nepriklausomybės paskelbimo dieną malonu pažymėti, kad latviai vieningai veda kovą už savo krašto laisvę tiek pavergtame krašte, tiek išeivijoje. Šio bendro tikslo siekiant būtų naudinga tų trijų Pabaltijo tautų artimesnis bendradarbiavimas, nes bendri ir didesni žygiai daro daug daugiau itakos į laisvųjų kraštų visuomenę. Bendras priešas dabar, kaip niekuomet, turėtų mūsų tris tautas sujungti į bendrą kelią vieningai kovai už laisvę.

Latvių tauta tėvynėje ir išeivijoje tebėra gyva! Linkime broliams latviams ryžtingai siekti savo tikslo, kad netrukus galėtų iškelti laisvės vėliavą Tėvynėje.

MECHANICS-TEXAS

The oldest Pontiac dealer in San Antonio needs skilled mechanic. Automatic transmission and engine repair needed now. Also accepting resumes for all areas of the service dept. including clerks. Send to DICK HAZEL, TINDALL AND SONS PONTIAC GMC, 3915 San Pedro, San Antonio, TX. 78212. (512) 736-1561. (41-44)

DRIVERS AND OWNERS OPERATORS. Needed to haul foodstuffs on long hauls. Must be 25. 2 yrs. experience with good driving record. Fringe benefits. Weekly pay. SCHULTZ TRANSIT, Box 406, Winona, MN 55987 1-800-533-8116 (46)

OWNER-OPERATORS

Contract carrier in Grand Rapids needs owner operators to pull 45' dry vans from Michigan to New Jersey, Georgia, Texas, Colorado, Iowa, also Reefers, needed to West Coast. High percentage pay off, weekly settlements. Call Equity Transportation Inc., Ada, Mich. 49301. (616) 897-8467. (37-46)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-SecretaryDennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

VLIKo Seimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

zacių su keturiasdešimt penkiais nariais. Du neatvyko.

Zodžiu Seimą sveikino Lietuvos gen. garbės konsulas V. Čekanauskas, ALTo vicepirm T. Blinstrubas, Z. Juras - D. Britanijos Lietuvių S-gos vardu, Dr. V. Dargis - Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės, A. Raulinaitis - Lietuvos Fronto Bičiulių, V. Jokūbaitis - Ramovės centro valdybos, V. Juraitė - D. Britanijos Jaunimo S-gos. L. Mažeikienė, Californijos lietuvių respublikonų pirmininkė, perdavė Lietuvių Respublikonų Federacijos pirmininko Miluno telefoninį sveikinimą.

M. Samatienė, VLIKo reikalų vedėja, perskaitė didžiulį pluoštą sveikinimų raštą. Sveikino: Dipl. šefas S. Lozoraitis, Lietuvos atst. Washington dr. S. Bačkis, gen. kons. N.Y. A. Simutis, gen. kons. Chicagoje J. Daužvardienė, Lietuvos gen. kons. Kanadoje dr. J. Zmuidzinas, Lietuvos atst. Anglijoje J. Balickas, vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, VLIKo garbės pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, prel. Butkus iš Australijos, J. Rozales - per atst. H. Gaborską - iš Venecuėlos, A. Kramilius iš Australijos, JAV LB XI Tarybos Prezidiumo pirm. V. Izbickas - taip pat ir naujojo JAV LB Tarybos prezidiumo pirm. dr. Ambrozaičio vardu, A. Bumapis - Lietuvių S-gos pirm. iš Brazilijos, P. Dargis - Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prez., A. Venckus - Europos Krikščionių Demokratų Tarybos pirm., dr. G. Balukas - Lietuvių Fondo v-bos pirm.,

V. Stukienė - Lietuvos Vyčių c.v. pirm., J. Laučka - Ateitinių Federacijos vadas ir daug kitų. Paskutiniu sveikinimu buvo perskaityta JAV prezidento Ronald Reagan telegrama:

I am pleased to extend my warmest greetings to all those who will be attending the annual convention of the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania this weekend.

As you know, the United States has never recognized the forcible incorporation into the Soviet Union of the Baltic States of Lithuania, Latvia, and Estonia. To do so would legalize a brutal act of repression that has subjugated the proud and freedom-loving peoples of those nations.

Lithuanian-Americans, in particular, can be proud of the role they have played in keeping alive the issue of the continued Soviet domination of their homeland.

Nancy joins me in offering our prayers that the people of Lithuania, like all those who live under tyranny, will one day be free.

Po to sekė VLIKo Tarybos pirmininko v. Soliūno pranešimas.

Dr. Bobelis, prieš pradėdamas VLIKo Valdybos pranešimą, išreiškė ypatingą padėką A. Mažeikai ir jo komitetui už sutikimą organizuoti šį VLIKo seimą, gražu priėmimą bei sutvarkymą. Jis pastebėjo ir paryškino, kaip VLIK paskutinių kelių metų bėgyje

Vliko seimo atstovai ir svečiai pagerbiant mirusiuosius.

Vliko pirm. dr. K. Bobelis daro pranešimą. Šalia sėdi prezidiumo pirmininkai V. Mažeika ir A. Mažeika.

yra išplėtęs ir įleidęs savo šaknis ne tik JAV, bet visame pasaulyje, kur tik yra lietuvių.

VLIKo pirm. pavaduotojas dr. prof. D. Krivickas išsamiai kalbėjo apie Europos Parlamento sudėtį ir funkcijas, kuojis yra šiandien reikšmingas ir kokia jo galia bei apsiribojimai.

VLIKo vicepirm. Jurgėla padarė pranešimą apie Madrido konferenciją ir jos pasėkas, mūsų organizacinius sutarimus ir nesutarimus, bei santykius su Amerikos vyriausybe.

Apie VLIKo politiką ir bendradarbiavimą su lietuvių organizacijomis kalbėjo VLIK vicepirm. V. Jokūbaitis.

Z. Juras, D. Britanijos igitinis, padarė pranešimą apie lietuvių veiklą Anglijoje.

ALTo Los Angeles sk. pirm R. Paškausko pristatyti, i susirinkusius žodį tarė du svečiai amerikiečiai - kongresmanas Robert Dornan ir respublikonų kandidatas Santa Monica mieste - kuriame gyvena nemažas skaičius lietuvių - Earle Robertson. Po jo žodžio buvo pusantros valandos pertrauka ir priešpiečiai.

Po pertraukos buvo praves-tos diskusijos, kuriose paliesti bene visi svarbiausi klausimai: santykiai su kitomis organizacijomis, Madrido Konferencija, Baltų Lyga, jaunosios kartos sudominimas mūsų veikla ir istorija, Molotovo-Ribentropo paktas, Europos parlamentas. Į klausimą - ar yra kas nors daroma, kad Lietuvos atstovui Washingtone paskirti padėjėją ir tuo pačiu užtikrinti Atstovybės testinumą - prof. Krivickas atsakė, kad yra tuo rūpinamasi, kalbėta su dr. Bačkiumi ir Stasys Lozoraitis jr. yra pasiūlytas kandidatu.

Sudarius Rezoliucijos Nutarimų Komisiją, kurios pirminku buvo paskirtas dr. prof. Domas Krivickas, padaryta trumpa pertrauka, po kurios prasidėjo antroji Seimo sesija, pirmininkaujant inž. J. Jurkūnui, kuris perskaitė Tautos Fondo Tarybos pirm. A. Vakselio atsiųstą pranešimą.

Tautos Fondo vald. pirm. J. Giedraitis savo pranešime pasidžiaugė, kad TF - nors ir lėtai, bet pastoviai - auga ir populiarius Austrų orkestrais, ir turtu, ir palikimais.

Lietuvos Iždas yra patrauklus ir greitai augantis kraitis Lietuvai.

Gausiais plovimais sutiktas ir palydėtas, Kanados Tautos Fondo pirmininkas Antanas Firavičius davė pranešimą primindamas, kad Kanados lietuvių kolonijos yra daug mažesnės skaičiumi, nei JAV. Tačiau Toronto apylinkės atstovybė, kurioje jis yra jau šešiolika metų, yra vienintelė visame laisvame pasaulyje savo aukų didumu. Kaip ir perėjais metais, Kandos lietuvių vardu jis įteikė \$50,000 čekį.

Po to sekė diskusijos dėl Tautos Fondo pranešimų, kurias uždarė sesijos pirm. J. Jurkūnas, padėkodamas pranešėjams ir aukotojams.

Po 15 min. pertraukos sekė diskusijos politiniais klausimais, liečiančiais Lietuvos bylą: dr. Krivickas - 1. Santykiai tarp Vakarų Europos ir JAV, ir 2. Ekonominė krizė Sovietų S-goje; dr. Jurgėla - Zmonių nuotaikos už geležinės uždangos, pamačius kad vakaruose gyvenimo standartai yra aukštesnis ir kokiū būdu tai gali būti mums naudinga; dr. Bobelis - V. Europos ir JAV politinė ir ekonominė kryptis, ir besikeičiančių sąlygų bei nuomonių įtaka mūsų bylai.

Toliau pramatytos politinės diskusijos, dėl laiko stokos, buvo nukeltos į sekmadienį.

Dienotvarkėje toliau buvo numatyti iškilmingas VLIKo Seimo banketas Ambassador puotų salėje.

Pusę aštuonių vakare didžiulė salė buvo pilna svečių. Pagerbti VLIKo Seimą, susipažinti arba atnaujinti pažintis su suvažiuavusiais atstovais, taipogi parodyti pagarbą bei pritarimą Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbams bei užsimojimams, į šį puošnų banketą suvažioavo virš dviejų šimtų šventiškai nusiteikusių losangeliečių.

Seimo Rengimo Komiteto pirm. inž. A. Mažeika pasveikino susirinkusius, L. Mažeikienė vėl perskaitė JAV prezidento sveikinimą, prel. J. Kučingis sukalbėjo maldą prieš vakariene.

Programą pravedė ALTo Los Angeles sk. sekretorius, stud. A. Kungys. Meninė programos dalį atliko solistė J. Čekanauskienė ir pianistė R. Apeikytė. Sokioms grojo labai populiarius Austrų orkestrais. (Bus daugiau)

Bankete dr. Bobelio stalas. Iš kairės: L. ir A. Mažeikai, Samatienė, Čekanauskas, prel. Kučingis, Bobeliai ir V. Mažeika.

Seimą sveikina Lietuvos gen. kons. V. Čekanauskas. Šalia sėdi J. Valaitis ir V. Mažeika.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Anatoliaus Kairio knygos sutiktuvs

Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje, Lietuvių Moterų federacija surengė kultūrinę popietę š.m. lapkričio 14 dieną. Tai buvo poeto Anatoliaus Kairio knygos 'Lotofagų šalys' sutiktuvs. Čia susirinko tik ypatingi knygos mylėtojai, nes Jaunimo Centre tuo pat metu vyko svečių iš Clevelando, R. Babicko vyrų okteto koncertas, sutraukęs gausią Chicago's publiką.

Popietę atidarė Federacijos pirm. Matilda Marcinkienė ir trumpu žodžiu supažindino susirinkusius su rašytojo A. Kairio svarbesnėmis gyvenimo datomis, bei jo parašytais veikalais. Tai darbštus, kūrybingas ir produktyvus rašytojas, kuris gali didžiuotis palei dešimt pasauli apie 40 knygų. Jo veikalų žanras yra be galo įvairus: lyrika, drama, beletristika. O kas besuskaitys jo straipsnius mūsų spaudoje įvairiais kultūriniais klausimais?

Si knyga yra penktoji jo poezijos knyga.

Toliau apie poetą ir poeziją kalbėjo Karolis Milkovaitis, apžvelgdamas šių laikų poeziją ir poeto-kūrėjo savybes. 'Yra gerų ir blogų poetų' - pareiškė prelegentas. Jo nuomone, klasinės eilėraščių formos išlaikymas yra svarbi geros poezijos savybė.

Po jo kalbos, Pedagoginio instituto studentė Aleksandra Gražytė padėklamavo 4 eilėraščius iš ciklo 'Tėvas ir motina'. Jos graži, lietuviška tarsena ir įsijaustas poezijos perdavimas susilaukė šilto publikos įvertinimo.

Rašytojas Apolinaras Bagdonas savo 15 min. trukusioje kalboje pateikė smulkesnę knygos apžvalgą. Pagal jį, šioje knygoje A. Kairys formos atžvilgiu padarė pažangą: laikosi tradicinio klasinio eiliavimo, tematika įvairi. Pacitavo keliolika gražių posmų iš pačios knygos. Palinkėjo autoriui sukurti dar daug vertingų veikalų.

Sis bei tas

Skirpstas

Danutė Bindokienė labai įžvalgiai ir konkrečiai aptarė lietuviškos išlaikymą ateičiai dabartinėse mūsų sąlygose (Draugo nr. 219-220). Ilgametė mokytoja lituanistinėje mokykloje Chicagoje, keleto knygų autorė, parengusi ir mokslo vadovėlių, ji gerai supranta šią gyvybinę problemą. Ir jos straipsnis išsiskiria giliu tikrovės pažinimu bei viltingomis išvadomis. Kai kiti tom temom tik gražbyliauja arba padejuoja, girdi, emigrantam normalu nutausti, nieko nepadarysi, tai D.B. tiem painiems klausimams net turi teigiamų atsakymų. Ji visai realiai pasveria jaunimo tautinio ugdymo uždavinius ir numato šviesių vilčių ateičiai, tik viena sąlyga: baikim tuščiai kalbėti ir dejavę, o griebkimės darbų, kurie įgalins mūsų ilgesnį svetur išlikimą. Žinoma, visko pagrindas - jaunimas. O kaip ji patrauktume į savą bendriją?

• D. Bindokienė nurodo ir gaires:

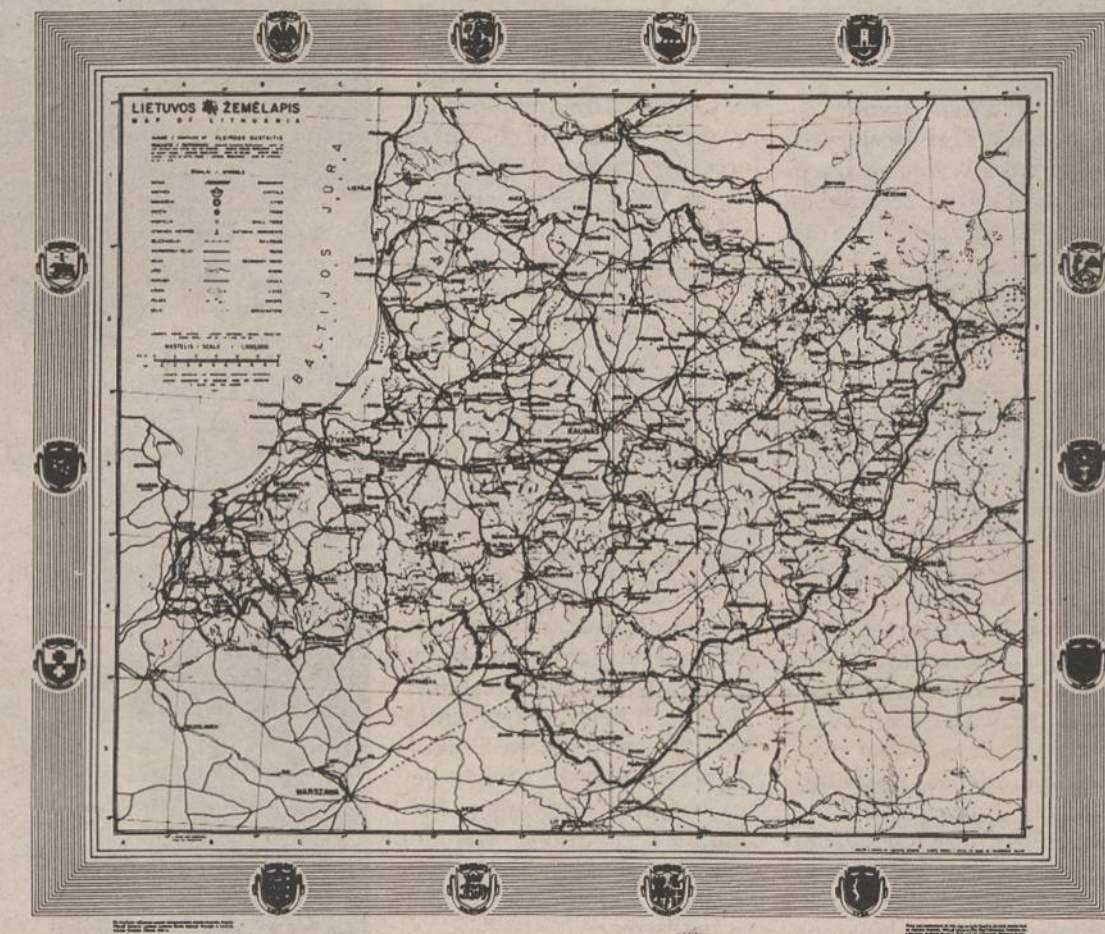
1. lituanistinė mokykla nuoširdžiau remtina ir mokinių kiekis būtina dauginti, pvz. talkinant vaikus nuvežinti į pamokas; 2. daugiau skatinti į spaudą rašančiuosius iš jaunimo tarpo; 3. labai svarbu knygų skaitymą atgaivinti; 4. lietuviškas draugijas gyviau remti, gausiau naujų narių įtraukti; 5. skatinti daugiau žmonių į savo kultūros veiklą ir t.t. ir t.t.

Esminis vardiklis - lituanistinė mokykla, nes čia 'prasideda vaiko lietuviškoji veikla'. Dabar ja rūpinasi tik vaikų tėvai ir mokytojai. Spaudoj nugirstam tik proginius momentus: mokslo pradžią, minėjimai, Kalėdų eglutė... Stinga nuolatinio domesio ir žinių apie jas. O visuomenė privalo priartėti prie mokyklos. 'Net Švietimo tarybos veikla kažkaip sustojusi, beveik nepastebima', sako D.B. Skelbiami 'švietimo mėnesiai ir šūkliai... gražiai atrodo tik ant popieriaus'. Iširtinas mokinių skaičiaus mažėjimas, kliūtys šalintinos. Stoka ir mokytojų rezervo, būtina ieškoti tinkamų asmenų, ruošti kursus.

Kodėl jaunimas neskaito lietuviškos spaudos? Įsigilintina į jo amžiaus interesus, dėtina spaudoj gausiau jaunimo rašinių ir žinių apie juos, nuotraukų, aprašymų. Pratinti jaunos rašyti, juos globoti, pagelbėti; savas sueigas ar sporto žaidynes tegu patys aprašo. O jauni mėgsta reikštis ir gabiai atlieka ką pasiryžę, tik reikia paskatos, paramos. Mūsų mokyklos išleidžia gana raštingų ir talentingų, galėtų išaugti naujų poetų ir rašytojų, tik niekas tuo nesirūpina. Ir universitetus baigę išsklinda kažkur, nutolsta nuo savųjų, o vėliau juos 'susi-medžioti, vest atsivesti į savo tarpą, įpratinti'.

Ne jaunimas turi perimti vyresniųjų veiklą, o vidurinioji karta (bet mes ją praradome), pabrėžia D.B. Vis tebekartojam priekaištus jaunimui, o tai ne jų kaltė, tik vyresniųjų apsilaidimas. Straipsnio autorė kursto mūsų savigarbą ir ateičiai viltį: 'reikia tik daugiau pastangų iš suaugusiųjų pusės, kai lituanistinė mokykla savo suoluose ugdo būsimųjų ateities kartų veikėjus'.

• Čia Danutės Bindokienės nurodomos priemonės lietuvių bei gaivinti kaip tik atitinka LB veiklos erdves. Tenepažiūri nemačiom naujoji vadovybė šių konkrečių gairių saivism užmojam ir darbam. Tikrai laikas nuo žodinių svarstymų bei paragrafų pajudėti link realių žygių.

riui sukurti dar daug vertingų veikalų.

Studentė Gailė Eidukaitė paskaitė 3 eilėraščius iš ciklo 'Dievas ir Tėvynė'. Jos švelnus balsas ir aiškus tarimas teikė klausytojams malonumo pasidžiaugti naujausia poezija.

Pabaigai, pats knygos autorius, rašytojas Anatolijus Kairys pabėrė keletą aktualių, būdingų minčių. Paašškino apie patį knygos pavadinimą, palyginęs Lotofagų šalį su šiuo kraštu, kuriame mes - naujieji ateiviai - esame įsikūrę. Šis kraštas, su savo neribota laisve ir ekonomine geroje tarsi užbūrė mus, kurie - bėgdami iš tėvynės - žadėjome ją laisvinti, už ją kovoti. O šiandien kiek daug mūsų apie tai jau užmiršo ir visai pasikeitė, tartum Odisejo draugai. Suvalioti materialinių gėrybių jie pasidavė svetimoms pagundoms ir nutolo nuo tų idealų, dėl kurių žadėjo gyventi ir kovoti. Šio krašto svetimoji kultūra prarijo mūsų jaunimą, kuris negrįžtamai žūsta Lietuvoje.

Galiausiai pasirodė abi jaunos deklamatorės, paskaitydamos ko-egzistencinę dramą 'Gėlės ir uola'.

Po trumpų padėkos žodžių M. Marcinkevičienė visus pakvietė pasižmonėti prie paruoštų vaišių ir kavutės. Tuo tarpu rašytojas Anatolijus Kairys autografavo jo knyga išsigijusiems dalyviams.

Graži, kultūringa popietė paliko visiems labai gerą įspūdį.

(apb)

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Lietuvos žemėlapis

Lietuvių tautai seniai reikėjo LIETUVOS ŽEMĖLAPIO, aiškiai parodančio ribas, kuriose siektina atstatyti Nepriklausomą Lietuvą. Tokio žemėlapio reikalingumu niekas neabejojo, daug kas apie tai kalbėjo, bet niekas nebuvo parengęs, nes tai labai didelis, kruopštus, įvairių žinių, patyrimo, mokslo ir nepaprasto kruopštumo reikalaujantis darbas.

Tokį žemėlapių užbaigė kartografas Algirdas Gustaitis, Lietuvos žemėlapio studijos darbą pradėjęs 1955 metais. Žemėlapių išleido Lietuvos Sauglių Sąjunga Tremtyje ir Lietuvos Istorijos Draugija, kurių centrai yra Chicagoje, 1982 metų pabaigoje.

Lietuvos žemėlapis parengtas nepaprastai atidžiai ir kruopščiai. Jį galima - ir verta - ilgai tyrinėti ir vis bus kas nors naujo atrasta. Vien tik buvusių prūsų žemių įjungimas į lietuvių tautą sukelia daug minčių ir pasididžiavimo. Nemažiau svarbus rytinių ir pietinių žemių įjungimas į lietuvių tautą šiuo žemėlapiu. Tuo pasisakoma už tenai esančių lietuvių tautos žmonių supratimą ir norą jiems padėti, juos laikyti lietuvių tautoje, ką dabar žiauriai slopina sovietai, gudai ar lenkai.

Tikėtina, šį Lietuvos žemėlapi priims ir pritars pagrindinės lietuvių organizacijos, jį naudos savo leidiniuose, kaip ir įvairūs mokslininkai, geografs, mokytojai. Dabar vilniečiai, mažlietuviai jau turi visai ir pilnai jų tikslams atitinkanti Lietuvos žemėlapi ir tuo reikalu jie galėtų pasisakyti, juo pasinaudoti.

Žemėlapius platina leidėjai Chicagoje ir kiti spaudos platintojai. Užsisakyti: 2417 W. 43 Street, Tel. (312) 376-0551 ar 254-8830; arba 6547 S. Washtenaw Ave., tel. (312) 776-3209.

Lietuvos žemėlapis yra 37 x 32 1/4 inčų (94 x 82 cm.) dydžio. Braižė Kęstutis Stropus. Žemėlapių puošia 14-ka Lietuvos miestų herbų, meniškai apipavidalintų dail. Telesforo Valiaus. Atspausdinta juoda baltu. Atsiimant iš leidėjų kaina tik 10 amer. dolerių. Persiunčiant brangiau, nes žemėlapis nelankstomas.

Tuo Lietuvos žemėlapiu turėtų pasipuosti visos lietuviškos įstaigos, gerų lietuvių pagarbūs kambariai ir visos lietuviškos mokyklos.

(ag)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PAGALIAU IŠSPAUDINTAS LABAI REIKALINGAS, SENIAI LAUKTAS LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Sudarė Algirdas Gustaitis. Braižė Kęstutis Stropus. Žemėlapiui 14-kos Lietuvos miestų herbų nupiešė dail. T. Valius.

Žemėlapio kaina 10 US dol. pasiimant, persiunčiant brangiau, žemėlapis nelankstomas.

Išleido Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugija. Išigyti iš leidėjų Chicago, Illinois — 2417 W. 43 Street, telef. (312) 376-0551 arba 6547 So. Washtenaw Ave., telef. (312) 776-3209.

Tuo Lietuvos žemėlapiu puoškime kambarius, įstaigas.

AUSTRALIJOJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

KSANOS DAUGUVIETIETES JUBILIEJUS

Spalio 31 dieną dramos aktorė Ksana Dauguvietytė-Sniukštienė atšventė savo sceninio darbo 50-tį. Šia proga Sydnejaus 'Atžalos' teatras, pagerbdamas savo iškiliają artistę ir režisierę, pastatė jos pačios pasirinktą 4-rių scenų Tennessee Williams dramą 'Staiga pereitą vasarą', kurią iš anglų kalbos išvertė Elena Jonaitienė. Be pagrindinės pačios jubiliatės rolės, vaidino: Henrikas Šlitteris, Eglė Zižytė, Onutė Maksvytienė, Vidas Labutis, Dana Karpavičienė ir Aleksandra Vingienė. Veikalą režisavo Paulius Rūtenis, dekoracijas sukūrė Jolanta Janavičienė, šviesos - Algio Dūdaičio, garsų tonai - Kestučio Ankauskas, rūbai - Natalijos Bauerienės. Administratorius - Juozas Maksvytis.

Aktorės karjerą Ksana Dauguvietytė pradėjo 1932 metais Kaune. Būnant dar dramos studijos mokinė, ji buvo pakviesta režisieriaus K. Glinskio vaidinti Lulu vaidmenį komedijoje 'Pirmas Skambutis'. Tai buvo jos teatrinis debiutas. Vėliau, 1934 m. ji buvo priimta į

Kauno dramos teatrą ir vaidino K. Inčiūros, P. Vaičiūno, J. Petrulio, H. Ibseno, Moljero, Čechovo, Blaumanio ir kitų garsių dramaturgų veikaluose. Jos mokytojais yra buvę: jos tėvas B. Dauguvietis, K. Glinskis, A. Sutkus, A. Oleka-Zilinskas, M. Čechovas ir kiti žymieji mūsų buvę aktoriai ir režisieriai.

Atgavus Vilnių, režisierius R. Juknevičius suorganizuoja Jaunųjų Teatrą, į kurį persikelia ir K. Dauguvietytė. Čia ji vaidina V. Alanto, R. Bilingerio ir kitų dramaturgų veikaluose.

Po karo, atsidūrus Vokietijoje, Neumuenster lietuvių stovykloje, ji suorganizuoja dramos mokyklą jaunimui, pastatydama K. Binkio 'Atžalyną'. 1946 m. ji persikelia gyventi į Muencheną ir įstoja į aktoriaus H. Kačinsko įsteigtą lietuvių teatrą Augsburgėje, vaidindama įvairiose statomų veikalų rolėse. Tuo pačiu Muenchene ji dirba ir vaidina rusų teatre.

1949 metais atvykus į Australiją, ji buvo pakviesta vaidinti ateivės motinos rolę filme 'No Strangers Here'. Nuo 'Atžalos' teatro įsikūrimo Syd-

K. Dauguvietytė Tennessee Williams dramoje "Staiga pereitą vasarą", ponios Venable vaidmenyje.

nėje 1955 metais, ji surežisavo: Fuldos - mokyklos draugai, J. Priestly - 'Pavojingas Posūkis', K. Winter - 'Šviesi Valanda', M. Heneckenin ir B. Kolje 'Pirmas Skambutis' ir Ted Willis 'Ištekėjusi Moteris'. Be režisavimo ji vaidino ir kitų šio teatro režisierių statmuose veikaluose.

Augdama teatralų šeimoje - tėvai ir trys seserys profesionalai aktoriai - ir pati sukaktyvininkė teatrinį gyvenimą jaučia nuo pat savo ankstyvos jaunystės. Sydnejuje ji yra visuomet maloni, besišypsanti ir savo teatrine patirtimi su malonumu pasidalinanti su savo jaunesniaisiais kolegomis. Ji buvo ir yra negestanti teatrinio meno iškilioji pajėga mūsų lietuviškame gyvenime. Lygiai kaip ir anksčiau savo visuose veikaluose, jos pasirodymai scenoje išliko pilnai atsiekti. Lygiai taip pat, be jokių mažiausių priekaištų, ir savo jubiliejiname pasirodyme jinau suvidino poniją Venable. Pats veikalas buvo labai gerai pastatytas ir pilnutėlei užpildė Lietuvių Klubą salę žiūrovai savo audringais plojimais išreiškia pasitenkinimą visiems artistams ir šio veikalo režisieriui Pauliui Rūteniui.

Teatro dalyvius ir sukaktyvininkę, įteikiant puokštes gėlių ir kitų dovanų, sveikino Sydnejaus LB Apyl. pirmininkas dr. A. Mauragis, Adelaidės 'Vaidilos' teatro vardu - aktorius V. Ratkevičius, Melbourne 'Aušros' teatro vardu - A. Butkutė. Vėliau, teatralų ir svečių vakarienos metu, sveikino kiti kolegos ir draugai.

Sveikinant Jubilijantę Ksana Dauguvietytė-Sniukštienę jos tokiu gražiu ir reikšmingu scenos darbo 50-čiu, norisi jai palinkėti dar daug gražių ir našių darbo metų. Jos - ir viso 'Atžalos' teatro - pastatymai

egzaminus, įgydamas teisę verstis gydytojo darbu ir Amerikoje. 1975 ir 1978 metais jis aukščiausiais pažymiais išlaikė 'The Royal Australasian College of Physicians' egzaminus.

Ruošdamasis savo doktoratui, dr. L. J. Dziukas visus savo reikalingus mokslinius tyrimus atliko Melbourne ir Yales (Amerikoje) universitetuose. Šiuo metu jis dirba vienoje Melbourne ligoninėje, kaip skyriaus direktorius.

AKADEMIKAI MINEJO VDU 60-TĮ

Sydnejaus Akademis Skautų Sąjūdis Lietuvių Klube paminėjo Vytauto Didžiojo Universiteto 60-tį. Skyriaus pirm. fil. I. Jonaitis tarė įvedamąjį žodį. Gražią ir išsamią paskaitą apie VDU skaitė fil. V. Bukevičius. Programą, atsiminimų pavaizdavimu, papildė: fil. E. Jonaitienė - apie prancūzų kalbos dėstytoją Motorė, fil. J. Viliūnienė - 'konkės' nuvertimą bei studentų demonstracijas dėl teatro bilietų papiginimo ir A. Kučas - apie studentų streiką. Fil. T. Vingilienė pateikė pluoštą savo prisiminimų. Minėjimo antroje pusėje jaunieji filistai prisiminė savo studijas Australijoje. Čia pasirodė filisterės - E. Zižytė, K. Virginingaitė, J. Bogušaitė, Ginta ir Vida Viliūnaitės.

Gera pavykęs minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu, po to pasivaišinant prie akademikų paruoštos kavos ir pyragaičių.

• OHIO AUTO BODY.

savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44091. sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitempia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 912-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

PIRMASIS MEDICINOS MOKSLŲ DAKTARAS

Nors Australijoje mes ir turime jau daug baigusių medicinos mokslus ir gavusių gydytojų teises, tačiau pirmąjį medicinos doktoratą išgijo ir diplomą darbą apgynė Melbourne universitete Linas Juozas Dziukas. 1968 metais jis baigė medicinos fakultetą Melbourne ir tais pačiais metais išlaikė Amerikos pasiuntinybėje

Jesus needs YOU to bring the springtime of His love to the world. STOP, LOOK, LISTEN — He may be calling you to follow Him NOW.

For more information about the religious community founded by Archbishop Jurgis Matulaitis write to: Sister Superior Immaculate Conception Convent, Putnam, Ct. 06260.

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

PUIKI DOVANA 1982 METŲ KALĖDOMS

Siuntinys No. 1. — 1982.

1 pora geriausių "Levi" denim jeans; 1 pora "Wrangler" velveto jeans; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 3 metrai vilnoninės eilutei medžiagos su įrašu "All wool made in England"; 1 komplektas vyriškų arba moteriškų žieminių apatinių rūbų; 1 svaras geriausių mohair vilnonių siūlų; vilnoninė arba šilkinė suknelei medžiaga.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$400.00

Į šį siuntinį dar galima pridėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima pridėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu): Avikailiai 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, graži apykaklė, sveria 5 v. \$220.00

Dirbtinio minko kailis paltui, De-lux, sveria 5 v. \$100.00

Pigesnis minko kailis paltui, sveria 5 sv. \$ 88.00

Jeans, rumbuoto velveto \$ 42.00

Vyriškas arba moteriškas megstinis \$ 44.00

Vilnonė arba šilkinė skarelė \$ 12.00

Teleskopinis lietsargis \$ 12.00

Vyriški arba moteriški pusbačiai \$ 44.00

Puiki suknelei medžiaga \$ 40.00

Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 m. \$ 66.00

Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m. \$ 80.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$ 66.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$ 80.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$ 100.00

Šie produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — \$4.00, 1/2 sv. nescafes — \$6.00, 1 sv. pupelių kavos — \$7.00, 1 sv. šokolado — \$7.00, 40 cigarečių — \$5.00.

Sudarant siuntinį iš minėtų prekių reikia pridėti persiuntimui \$52.00.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta į Lietuvą.

BALTIC STORES & CO. (Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 1HB, ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

Antrasis Pirčiupis...

Bolševikų siautėjimas Merkinės apylinkėse

(2) Rašo ok. Lietuvos pagrindžio laikraštis Aušra

SIAUBINGOJI KŪČIŲ DIENA

Nors dzūkai kaimuose anksčiau keldavosi, tačiau 1944 m. gruodžio 24 d. V.B. buvo pažadintas dar anksčiau, negu buvo įpratus keltis. Aplink buvo girdėti šūviai, i dangų kilo gaisrų pašvaistės. Po valandėlės i kiemą įsiveržė keli kariškiai. Viens, pasukęs prie namo, atidarė duris ir liepė visiems išeiti. Kiti ruošėsi padegti trobesius. Šeimyna ėmė ašaroti. Staiga rusai suminkštėjo. Padegėjai buvo sulaikyti B.V. šeimai liepta eiti i vasarinę virtuvę ir niekur iš jos neieiti. Paaiškėjo, kad tarp rusų vienas ar du buvo prieš kelias dienas čia šeimnininko vaišinami. Rusai buvo tikri, kad dar ir ši kartą galės iki soties užkirsti. Taip ir atsitiko. Pavakare atėję apie 50-60 kariškių viską suvalgė. Į užimtą namą be viršininkų nieko neįsileido. Tik viena šeimnininkė galėjo atnešti išvirtą valgi, tačiau per kiemą turėjo eiti nesidairydama i šalį.

Ko šeimnininkei nereikėjo matyti? Kur nežvelgsi, i padanges didžiuliais kamuoliais virto dūmai. Nuo jų ypač buvo aptemę Klepočių kaimas. Kartais pasigirdavo automata serijos, nuaidėdavo pavieniais šūviai, suspigdavo žmonės. Dūmai kilo ir iš kitų, tolimesnių gyvenviečių. I pavakare subliuvo karvės, žviagė kiaulės, girdėjosi kitų gyvulių ir paukščių balsai. Gaisrai švietė visą Kūčių dieną. Kai kur dar ir pirmąją Kalėdų dieną... Tada buvo sudegingos šių ūkininkų sodybos:

KLEPOČIŲ KAIME: Juozo Muzikevičiaus, Antano Jakavito, Juozo Mikalonio, Kazio Muzikevičiaus, Roko Mikalonio, Leonardo Mikalonio, Broniaus Muzikevičiaus, Alfonso Mikalonio, Vaitiekaus Kasiulyno, Antano Mikalonio, Viktoro Prėskienio, Andriaus Muzikevičiaus, Juliaus Bolio, Juozo Volungevičiaus, Jono Kudarauskio, Jono Mikalonio, Jurgio Kudarauskio, Motiejaus Paulausko, Juliaus Baranauskio, Liudo Baranauskio, Adomo Baranauskio. Vienos šio kaimo sodybos šeimnininko pavardės nesužinota. (22 sodybos)

LIZDŲ KAIME: Vaclovo Muzikevičiaus, Juozo Jančiausko, Juliaus Jančiausko, Juliaus Balevičiaus, Adolfo Kašėtos, Andriaus Balevičiaus, Juliaus Kašėtos, Marijos Kašėtienės, Juozo Kašėtos, Marijos Kašėtienės, Juozo Kašėtos, Onos Gruodienės. (10) sodybų.)

RYLISKIŲ KAIME: Jurgio Capliko, Petro Capliko, Juliaus Navagrucko, Roka Jankausko, Vaclovo Prėskienio. (5 sodybos.)

DRUSKININKŲ KAIME: Juliaus Prėskienio, Morkaus Savilionio, Nikodemo Prėskienio. (3 sodybos.)

PIERISKIŲ KAIME: Jadvygos Dakinevičienės. (1 sodyba.)

TARUCIONIŲ KAIME: Vinco Krukonio, Karpuškos, Juozo Kudarauskio. (3 sodybos.)

VERTELKŲ KAIME: Kajetono Burzdikos. (1 sodyba.)

KRIKSTONIŲ KAIME: Grušausko (kairiajame Nemuno krante, ties Klepočių km.), Karolio Dundzio (dešinėje Nemuno pusėje). (2 sodybos.)

Viena sodyba mūsų nusta-tyto kaimo. **VISO SUDEGINTA 48 SODYBOS.**

Deginamų sodybų plotas naktį iš visų pusių buvo apsup- tas. Kadangi iš anksto buvo numatyta, kurios sodybos reikės sunaikinti, tai baudėjai iš karto ir pradėjo vykdyti savo planą. Trobesiai deginti buvo pradėti išsyk keliose vietose. Vienoms sodyboms sudegus, buvo padegamos kitos. Kiek čia dalyvavo baudėjų, nustatyti neįmanoma. Turėjo būti nemažai. Jei Ryliskėse pava-kare pas ūkininką V.B. valgė apie 50-60 kareivių, tai Klepo-čių, Lizdų kaime jų turėjo būti daug daugiau.

Kūčių dieną daug vyrų buvo areštuota. Visus (apie 120 vyrų) vakare nuvarė i Alytų. Kadangi baudėjai moterų ir vaikų mažiau paisė, tai šie pa-bėgo i kitus kaimus, o daugiausia i Ryliskių bažnyčią. Čia jie išbuvo tą visą tragišką Kū-čių dieną, naktį ir beveik visą pirmąją Kalėdų dieną, kėsda-mi šaltį, alkį ir didžiausią nerimą dėl savo artimųjų, savo namų.

Kūčių dienos pavakare raudonieji smogikai, kai kur dar palikę degančias sodybas, nušautų žmonių lavonus, patrau-kė Merkinės link, kartu su va-romais galvijais ir vežamomis kiaulėmis.

Merkinėje budeliai, patikri-nę savo užrašus ir radę, kad liko nepaliesta Juozo Kuda-rausko sodyba, vieni pasuko i Alytų plentą, o kiti nuvyko sunaikinti pamištos sodybos. Ją sudeginę ir šie pasitraukė per Nemunaitį i Alytų. Nemu-naityje nušovė dar tris vyrus ir sudegino namą su nušautais broliais Gruodžiais.

ČEKISTAMS PRAĖJUS...

Nors labai norėta sužinoti, kas nutiko su artimaisiais, su gimtaisiais namais, bet i nu-siaubtas apylinkes žmonės dar keletą dienų bijojo ižengti. Pagaliau vienas kitas išdriso. Nesutikę rusų ir sugrįžę pas likusius Ryliskių bažnyčioje ar pas savo pažistamus bei gimines kituose kaimuose, jie pa-

pasakojo apie baisius čekistų darbus. Nelaimingieji vienas po kito ėmė slinkti prie savo sodybų. Nors kai kas atrado savo nesudegintą sodybą, ta-čiau nedžiūgavo. Jie slampinėjo iš kampo i kampą lyg bep-ročiai, tarsi svetimame krašte, atradę baisiai kažkieno sujauk-tas sodybas. Pakeliui jie matė kaimynų, pažistamų sunaikin-tas sodybas, žmonių lavonus. O ką kalbėti apie tuos, kurie rado tik ugniavietes ir apdegu-sius savo artimųjų lavonus...

Atsitrauk, mielas skaityto-jau, valandėlei nuo kasdieni-nių savo rūpesčių, reikalų ir pagalvok apie tą nelaimingų žmonių sielvartą. Kalėdų šventės, Nauji Metai visame pasaulyje yra laukiamos, gra-žių tradicijų šventės. Apie lie-tuvių papročius žinojo rusai, todėl neatsitiktinai nutarė atlikti savo barbarišką darbą kaip tik Kūčių dieną, kai visi tą dieną būtinai susirenka i savo gimtus namus. Kiek daug šeimų tą vakarą jau nelaužė plotkelės (sic), neuž-degė Kalėdų eglutėje žvake-lių...

Merkinės egzekucijos rezul-tatai nemažesni už Pirčiupio kaimo tragedijos pasekmes.

Visas pasaulis buvo pasipik-tinęs, kai rusų caras 1893 m. susidorojo su Kražių parapijos lietuviais, kurie gynė savo baž-nyčią. Tarybiniai istorikai ra-šo, kad caro veiksmai Zemai-tijoje buvo pasmerkti Dzeržin-skio, Kapsuko bei Angariečio. Anot statistikų, per Kražių skerdynes žuvo apie 10 žmo-nių, sužeista buvo kelios de-šimtys. Bet tarybinių istorikų duomenimis sunku tikėti - žuvo daugiau. Jeigu bažnyčią gynė 400-500 žemaičių apsi-ginklavusių lazdomis, spragi-lais, o kazokų trys šimtinės ir 70 žandarų puolė su kardais ir pikėmis, tad žuvusių turėjo būti daug, nes iš pradžių grumtynės buvo labai atkak-lios. Be to, kazokai nusiaubė ne tik Kražių miestelį, bet ir aplinkinius kaimus.

O 1944 m. gruodžio 24 d. žmonės buvo apsupti sodybose vienu metu ir, kaip kiškiai, pavieniui buvo šaudomi. Už-ka? Nebuvo nė vieno šūvio, jokio pasipriešinimo iš lietuvių. Be to, niekas ir neturėjo jokio ginklo. Per kratas jokių gink-lų nerasta. Per gaisrą nė vie-nas šovinis ugnyje nesprogo. Kai žmonės pradėjo rinkti lavonus ir ruošėsi laidoti, pa-aiškėjo kai kurių žuvusių as-menybės. Stai jos:

1. Rokas Muzikevičius - ras-tas negyvas kaimyno K. Mu-zikevičiaus kluone.
2. Juozas Mikalonis - nušau-tas prie savo namo, apdegu-sios galūnės.
3. Juozas Muškevičius - nušautas savo sodyboje.
4. Vladas Muzikevičius - nušautas savo darže.

5. Bronius Mikalonis - nušautas savo sodyboje, lavonas apdegęs.

6. Vaitiekus Kasiulynas - Nušautas savo sodyboje, lavo-nas apgriaužtas kiaulių (vie-nas iš laidotojų, pamatęs bai-sų veidą, apalpo).

7. Jonás Mikalonis - nudur-tas iš užpakalio durtuvu.

8. Andrius Muzikevičius - lavono likučiai rasti sudegusia-me kluone; artimieji matė, kai ji gyvą imetė i deganti kluoną.

9. Kazys Muzikevičius - rasti lavono likučiai sudegusia-me name.

10. Vytautas Muzikevičius - Kazio sūnus, gimnazistas, buvo parvykęs N. Metų atos-togu, lavonas apdegęs.

11. Kazys Mikalonis - lavo-nas apdegęs, greičiausia nušautas.

12. Vincas Krukonis - nušautas savo kieme.

13. Vaclovas Prėskienis - nušautas.

14. Stepas Navagruckas - nušautas prie malkinės, velio-nis buvo kurčias.

15. Navagruckas - Stepo sūnus, 12 m., taip pat nušau-tas prie malkinės, kur su tėvu piové malkas.

16. Tomas Burokas - nušau-tas i burną sodyboje.

17. Augustas Prėskienis - nušautas sodyboje.

18. Jonas Milius - nušautas sodyboje.

19. Vaclovas Dakinevičius - nušautas.

20. Kajatonas Burzdika - nušautas sodyboje.

21. Julius Prėskienis - nušautas sodyboje.

Sie išvardinti - ir dar vie-nuolika lavonų, kurių pavar-džių iki šiol nepasisekė sužino-ti - buvo palaidoti su karštais. Iš viso 32 karstai. Tačiau kiek palaidota lavonų likučių, su-rinktų gaisravietėse, sunku nu-statyti. Tai daugiausia apde-gė kaulai. Anot liudininkų, niekas tada negalėjo pasakyti, kokio asmens galėjo būti palaikai. O kai surinko vienon duo-bėn, niekas negalėjo atspėti, kiek žmonių čia galėjo žūti. Juo labiau negalima nustatyti šiandien: nežinoma, kas tą dieną buvo areštuotas, kas išli-kęs gyvas ir išbėgęs i kitus kai-mus, kas iš tų išsigelbėjusių dar šiandien yra gyvas.

Kiek laiko praėjus paaiškė-jo, jog 1944.XII.24 žuvusių skaičių reikia padidinti dviem Girdžiais (arba Gaidžiais iš Masališkių km.), kurie buvo atvykę i baudėjų siaubiamas apylinkes nusipirkti javų, nes neseniai jie buvo apiplėšti pro

šalį važiuojančio plentu kari-nio dalinio.

Kūčių dieną senukas Muzi-kevičius (Druskininkų km.) ėjo i bažnyčią. Jo lavonas ras-tas pakeleje su maldaknyge rankoje. 1945 m. pavasari, tik ką nutirpus sniegui, arimų vagoje buvo rastas Kašėtos la-vonas. Apie Kašėtą iki tol bu-vo galvojama, kad jis gal būt patekęs tarp areštuotų. Krikš-tonių kaimo gyventojas Vla-das Levulis buvo nušautas ant Nemuno ledo.

Tad 1944m. gruodžio 24 d., kiek žinoma, šiuose kaimuose buvo nušauti 37 žmonės. O kiek iš tikrųjų - neaišku.

Kaip jau sakėme, Merkinės apylinkėse siautė nežinomos paskirties ir dydžio karinis da-linys. Tačiau greičiausia čia buvusi vidaus reikalų kariuo-menė, čekisto vadovaujama.

Yra žinomi keturi vietos gy-ventojai, kurie baudėjams tal-kininkavo, nes gerai žinojo apylinkes. Tokios išdavikų pa-vardės:

1. Buslajėvas, rusas, Lietu-voje atsiradęs 1920 metais. Jis dezertyravo iš bolševikų dali-nio, kai lenkai bolševikus vijo iš Lenkijos. Raitas atėjo i Su-charepkos kaimą, kuris dar caro laikais buvo įkurtas kolo-nistų iš Rusijos po 1831 m. su-kilimo. Čia likęs, Buslajėvas vedė vietinę ruse, išmoko lie-tuviškai. Vėliau nusipirkęs Merkinėje sklypą, pasistatė namą. Jis dalyvavo Masališ-kėse, sušaudant Ivanauskie-nę, Dėginių kaimo vestuvi-ninkų tragedijoje, kankinant Navicką, nušaunant Bingelį, girininką Revucką ir Klepočių kaimo naikinime. Po tragiškų įvykių Klepočiuose, Buslajė-vas dirbo prie Merkio tilto re-monto. Čia ji kareiviai nušovė ir numetė nuo tilto upėn.

2. Paltarackas, totorius iš Makniūnų dvaro. Dalyvavo naikinant Klepočių ir kitus kaimus. (Plačiau apie žr. žemiau.)

3. Lozovskis (Lazauskas), rusas, gimęs Merkinėje. Vo-kiečių okupacijos metais slaps-tėsi ir maitinosi tarp tų ūkinin-kų, kuriuos tą Kūčių dieną kartu su kariškiais šaudė, de-gino sodybas. Vėliau buvo už-kluptas plėšiant žydų kapus Merkinėje. Pabūgęs už tai bausmės, išvyko i Magadaną.

4. Pranas Saulevičius, lie-tuvis (Vadėnų km.), stalius. Skatinamas keršto už vokiečių nužudytą brolių, padėjo rusam susidoroti su Lepočių ir kitų kaimų lietuviais. Vėliau pasi-korė Alytuje.

(Bus daugiau)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobi-liams pastatyti.

Kritika ir kritikai

Prel. L. Tulaba

Sių metų spalio 14 dienos numeryje Dirva atspausdino J. Varčiaus straipsnį 'Kana-dos Lietuviai'. Koresponden-tas plačiai atpasakoja kun. J. Sarauskos paskaitos mintis. Kun. J. Sarauskas buvo pakviestas ir kalbėjo Toronto lie-tuviams š.m. rugsėjo 19 d. Ši kartą torontiešiai gal tikėjosi išgirsti ką nors naujo. Juk ji buvo girdeje Vasario 16-sios šventės proga. Ir ana jo kalba nustebino daugelį aštria kriti-ka veiksniams. Išgirdo tačiau tą patį: kritika ir tik kritika; teigimai drąsūs, bet neapgal-voti; smerkimai beatodairiš-ki, bet iš piršto išlaužti.

Kodėl kun. J. Sarauskas ma-to visur tik juoda? Kodėl ne-pažvelgia giliau į gyvenimo problemas, o švaistosi vien kiauurai neigiamą kritika? Si-tai gal galima paaiškinti am-žiumi. Jauni paprastai yra daugiau kritiški, nes spren-džia neturėdami patyrimo, vien iš išorės ir nori vienu mos-tu visą sutvarkyti. Kartais aš-tria kitų kritika siekiama save iškelti. Jaunam, gabiam žmo-gui yra didelė pagunda leng-vai ir greitai siekti populiaru-mo, kaltinant ir niekinant ki-tus. Tačiau dažnai aštri kriti-ka yra blogas liudijimas apie patį kritika.

J.E. vysk. A. Karosas kar-tais psiūsdavo mane aplanky-ti kai kuriuos kunigus pasikal-bėti įvairiais klausimais. Vie-nas klebonas mane nustebino savo beatodairine kritika visko ir visų. Grįžęs papasakojau Ekselencijai, ką buvau paty-ręs. Jis, pagalvojęs, pasakė: 'Su tuo kunigu yra kas negero. Savo kritika jis nori raminti savo sąžinę, bei save teisinti - ne aš vienas toks. Tokie yra visai!' Vyskupo spėjimas pasi-rodė teisingas. Anas klebonas tikrai turėjo daug dvasinių sunkumų.

Nenorėčiau manyti, kad kažkas panašaus yra su kun. J. Sarausku. Manau, kad jis - mūsų amžiaus vaikas: pilnas gerų norų, bet neturįs laiko, nei kantrybės plačiau bei pil-niau įsigilinti į gyvenimo prob-lemas. Todėl sprendžia ir tei-gia vien iš išorinių apraiškų, pasisavina ką iš kitų nugirsta.

O kritikos mūsų gyvenime aps-tu. Ją puoselėja mūsų priešas, o kartais net ir tariamieji mū-sų globėjai. Turiu mintyje vi-suomenę ir politinę veiklą.

Niekinti VLIKą, ALTą ir LB-ne - keliant tarp šių veiks-nių nesantarvę - yra Maskvos uždavinys. O šiai destruktivi-nei Kremliaus veiklai netiesio-giniai pritaria - ir net pade-da - ir tam tikri mūsų gyvena-mų kraštų veiksniai. Juk ne-sunku suprasti, kad gyvena-mų kraštų vyriausybės neturi politinio intereso stiprinti tau-tines mažumas, verčiau jas silpnina. Todėl ne tik kun. J. Sarauskas, bet ir daugelis kitų tarpusavio erzelio palaikytojų bei puoselėtojų turėtų atsiminti, kad tuo - nenorėdami - pa-sitarnauja ne Lietuvai, bet mūsų ir mūsų tautos priešams.

Kritika yra leistina ir pagei-dautina, kai ji yra pagrįsta ir tuo pačiu pozityvi. Kritikuoti vien pasirodymo tikslu, ar dėl kitų asmeniškų siekimų bei partinių sumetimų, yra negar-binga ir visais atžvilgiais žalin-ga.

Kun. J. Sarauskas, pirma negu šokęs kritikuoti ir smerkti lietuviškus veiksnius bei ins-titucijas, turėtų stengtis paži-ni, kad galėtų objektyviai ver-tinti. Nėra jokios abejonės, kad mūsų veiksniai ir institu-cijos turi savo trūkumą, kaip ir visa tai, kas yra žmonių kū-rinys ir darbas.

Atrodo, tačiau, kad kun. J. Sarauskui, neneigiant geros valios, trūksta artimesnio pa-žinimo ir mūsų veiksmų, ir kritikuojamos Sv. Kazimiero Kolegijos Romoje.

Jei jis žinotų VLIKo kilmę ir siekimus - suprastų, kodėl jis yra toks, o ne kitoks: kodėl jo buvimas ir veikimas turi savo prasmę ir naudą Lietu-vos išlaisvinimo kovai. VLIK-as yra nepriklausomos Lietu-vos tauta. Jis, tik jis, atstovau-ja ir gina Lietuvos reikalus tarptautinės politikos plotmėje, veikiant glaudžiam kontak-te su diplomatine laisvos Lie-tuvos Tarnyba. Si yra VLIKo raison d'être. Siam savo pa-šaukimui, nepaisant sutinka-mų sunkumų, tobulai ar neto-bulai, yra ištikima jo veikla.

ALTas atstovauja S. Ameri-kos lietuvių politines aspiraci-jas. ALTas veikė ir daug nusi-pelnė Lietuvai, kai dar nebu-vo nei VLIKo, nei LB-nės. Kun. J. Sarauskas ironizuoja, neva ALTas riboja savo veiklą vien pokyliais S. Amerikos po-litikams. O kaip elgiasi viso pasaulio diplomatai? Pokyliai priėmimai yra reikalingi už-megsti santykius su tais asme-nimis, kurie yra įtakingi ir mū-sų reikalui gali būti naudingi. Bet pasimatymas su S. Ameri-kos politikais turi - ir priėmi-mus rengia - ir L. Bendruo-menė. Kodėl Bendruomenė tai leistina, o ALTui ne?

LB-nė yra savo statutu pa-šaukta rūpintis lietuvių išeivių visuomenine bei kultūrine veikla. Šioje srityje, kuri yra nemažiau svarbi negu politi-nė, LB-nė turi didelių nuopel-nų. Nežinau, kodėl LB-nės veikėjai panoro nesiriboti vien kultūrinės veiklos puoselėjimu ir pradėjo leisti į politinę ak-ciją. Sitai iššaukė veiksmuose trynimasi, kuris yra labai ža-lingas. Gal klystu, bet linkstu manyti, kad už mūsų veiksmų - jiems nežinant ir visai nesu-vokiant - stovi svetimi veiks-niai, kurie - kaip aukščiau mi-nėjome - turi intereso silpninti mūsų veiklą.

Kun. J. Sarauskas, atrodo, nėra suspažinęs nei su ALTo, nei su LB-nės pašaukimu bei turimais steigėjų formuluotais statutais bei siekais. Laiky-damiesi savo tikslų ir veiklos sferų, visi trys mūsų veiksniai gali - ir turėtų - sutartinai veikti ir turėti didesnės įtakos siekiant Lietuvos išlaisvinimo.

Kad kun. J. Sarauskas tei-gia ir smerkia nepažindamas to, ką smerkia, rodo jo pasisa-kymas apie mūsų Kolegiją Ro-moje. Pagal jį - Kolegija netu-ri nei pajėgaus mokytojų ko-lektyvo, nei reikiamos admi-nistracijos, nei auklėjimo pro-gramos. Kaip galima šitai teig-ti ir save apjuokinti? Tokiu teigimu kun. J. Sarauskas pa-rodo visą savo nesupratimą, kas yra Kolegija.

Kolegija neturinti pajėgaus mokytojų kolektyvo! Popiežiš-koš Romos Kolegijos neturi sa-

vo mokytojų išvis. Auklėtiniai mokosi Popiežiškuose univer-sitetuose. Kas liečia Kolegijos vadovybę - ji intelektualiai yra tiek pasirengusi, kad nesijaučia reikalinga skelbti savo turimais mokslo laipsniais ar paruoštais darbais.

Kolegija neturinti reikiamos administracijos! Tai tik-ras akiplėšiškumas ką nors pa-našaus teigti. Iš nieko isigijo-me, nūdien jau milijonini, tur-tą. Per 36 metus išlaikėme Ko-legiją, visa ku'o aprūpindami mūsų auklėtinius. Ir jau be-veik pasiekėme, kad Kolegija ekonomiškai galės būti savi-tovi. Tiesa, per visą tą laiką Kolegijos vadovybė negavo ir negauna jokio atlyginimo: pasitenkina vien gaunamu iš-laikymu ir Sv. Mišių intenci-jomis. Ir štai tie, kurie prie Kolegijos išlaikym neprisidėjo nei centu, drįsta teigti, kad administracija nėra pajėgi.

Kolegija neturinti auklėji-mo programos! Nežinau kuo remdamasis kun. J. Sarauskas tai teigia. Tiesa, auklėjimo programa - bendrose gairėse - nustato ir detalėse tvirtina bei Vykdydama kontroliuoja šv. Auklėjimo Kongregacija, ku-riai Kolegijos vadovybė kas-met duoda smulku iš savo pū-sės pranešimą. Be to, kiekvie-na Kolegija turi keturis Kon-gregacijos skirtus patarėjus: du auklėjimui ir du adminis-tracijai.

Sv. Kongregacija mūsų veik-lą visada pozityviai vertino. Pereitų metų mūsų Kolegijos veiklą šv. Kongregacija šitaip vertino:

'Visų pirma dalinamės Jūsų pareikštu pasitenkinimu dėl dvasinio ugdymo eigos, kuris yra daugiau negu geras, tu-rint prieš akis, taip pat, kad auklėtiniai spontaniškai ir nuo-širdžiai atsiduoda studijoms ir pasiekia gerų rezultatų, uoliai atsinešdami į Vadovybės pas-tangas juos auklėti su atsidėji-mu, bet ir su stipria ranka. Taip pasiekama balansuota veiklos linija, kuri yra būtina geram būsimų kunigų forma-vimui.'

'Pereinant į tai, kas liečia ekonominę padėtį, galime tik pagirti apsukrumą ir rūpestin-gumą, kurį rodo vadovybė, nuoširdžiai siekdama rūpintis ir aprūpinti Istaigą ir šioje sri-tyje. Todėl, dėkodami Dievui kad netrūksta geradarių, reiškiamo pasitenkinimą Jūsų ir Jūsų bendradarbių pasiauko-jančia veikla, siekiant vien šios svarbios Institucijos, kuri yra ši Popiežiška Kolegija, ge-resnės ateities.' (Sacra Con-gregatio Pro Institutione Catholica, Prot. N. 885/81-15 febraio 1982/).

Kas, taigi, yra autoritetin-gėsnis spresti apie Kolegijos administraciją ir auklėjimą: kun. J. Sarauskas ar Sv. Auklė-jimo Kongregacija? Kiekvie-nas gali duoti sau atsakymą.

Kolegija išleido jau nemažą skaičių kunigų. Iš jų tik vie-nas nuėjo klaidingu keliu. Vi-sais kitais Kolegija gali tik di-džiūotis prieš Dievą ir žmones. Kun. J. Sarauskas, kuris Kole-gijos visai nepažįsta, arba bu-vo kieno nors suklaidintas, ar-ba siekia sau tam tikrose sfero-se pasirodymo ir galimos kar-jeros. Gaila. Ji pažinau tik atsitiktinai. Paliko gera ispū-dį: jaunas, gražus kunigėlis.

Tiek metų dirbęs kunigu ruošimo bei auklėjimo darbą - todėl turis patyrimo - norėčiau patarti kun. J. Sarauskui pa-likti politiką politikams, o pa-sivesti sielovadais. Kiek žinau, jis yra šalia lietuviškos sielova-dos. Jei tikrai rūpi lietuvišku-mas, reikia isijungti į lietuviš-kų parapijų veiklą ir darbus, o ne žodžiais, parodyti savo kunigišką ir lietuvišką svorį. Darbai, o ne aštrios ir neapgal-votos kalbos, iškels asmenybę ir atidarys duris į galimą kar-jerą, kurios tikriausiai siekia.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniem asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

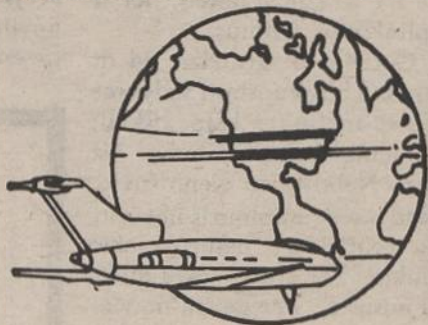
Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

Šventės Lietuvoj

16 DIENŲ EKSKURSIJA.

\$1,499.00

gruodžio 21 — sausio 4

Pigios vienos savaitės
ekskursijos Karibų
jūroje.

Martinique, \$399; Jamaica, \$349; Grand Bahamas, \$329; Nassau, \$339; Barbados, \$429; Guadeloupe, \$399.

TAIP PAT DIESNEYLAND, \$199. Rio, \$499; Miami Beach, \$269; Acapulco, \$399.

IŠVYKSTAMA IŠ: Boston, NYC, Hartford, Philadelphia, Pittsburgh, Chicago, Baltimore, Cleveland, St. Louis.

SPECIALI VIENOS SAVAITĖS EKSKURSIJA Į SALAS: St. Maarten, Aruba, nuo \$399 Boston & Philadelphia skridimai.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS

8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MASS. 02168
617-969-1190 / 965-8080

Daromi giminių iškvietimo dokumentai.

Mečys Valiukėnas

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ

Visos nuotraukos V. A. Račkausko

Siais metais Korp! Neo-Lithuania mini savo 60-tąjį gimtadienį! Nepriklausomoje Lietuvoje neolituanai Korporacijos gimtadienį itin iškilmingai švėsdavo lapkričio 11, arba artimiausią savaitgalį. To papročio laikomasi ir išeivijoje. Či kagiškiai jį minėjo lapkričio 13 d., pamaldomis už mirusius ir žuvusius neolituanų šeimos narius-es, lankymu mirusių kolegų-gių - palaidotų Lietuvių Sv. Kazimiero ir Tautinės kapinėse, iškilminga sueiga Tautiniuose namuose ir po jos ten surengtu pokyliu.

Mišias už mirusius neolituanus atnašavo kun. J. Borevičius, SJ, Jėzuitų koplyčioje. Pamaldose dalyvavo Korp! vėliava ir apščiai neolituanų, jų šeimos narių ir bičiulių. Tėv. Borevičius pamoksle iškėlė 'Pro Patria' prasmę, taurumą ir didelę atsakomybę šį principą išpažįstantiems akademikams.

Po pamaldų, pagerbiant karius, šaulius ir savanorius žuvusius dėl Lietuvos laisvės, o taip pat ir mirusius neolituanus, prie Lietuvos laisvės kovų paminklo Jaunimo namų sodelyje buvo padėtas gėlių vainikas. Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkas A. Juodvalkis tarė trumpą žodį. Susikaupime prisiminti žuvusieji ir mirusieji artimieji. Sugiedotas tautos himnas.

Po šių ceremonijų susidarė du būreliai korporantų nuvyko - vieni į Tautines, kiti į Sv. Kazimiero - kapines ir aplankė ten palaidotų kolegų kapus.

Vakare įvyko iškilminga sueiga. Neolituanų steigimosi ir augimo bruožus, o antroje dalyje - šių dienų neolituanų, gyvenančių svečiose šalyse pareigas ir uždavinius - trumpai aptarė fil. Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė. Sueigą vedė vicepirm. A. Jurkūnas iki

Naujoji Chicagos skyriaus valdyba perima pareigas. Iš kairės: Jonas Savickas, Violeta Burkaitė, Vida Jonušienė, c. v. pirm. Antanas Juodvalkis, kalba naujoji skyriaus pirm. advokatė Audronė Pavilčiūtė-Karalienė, dr. Alvydas Arbas, Algis Jurkūnas, Rita Zubrickaitė ir Vitas Plioplys. Prie vėliavos: Paulius Deveikis, Jonas Ruikis ir Jonas Liškūnas.

Skulptoriui Petruui Vėbrai sunku šokti po lazda pagal jaunųjų taisykles.

Dr. Juozo Bartkaus stalas korporacijos iškilmėse.

Iškilmingame posėdyje pakeltos į seniorės korporantės prisiekia. Iš kairės: Kazė Brazdžionytė, Joana Vasiliauskaitė, Rasa Plioplytė ir Nelda Žiliūtė — naujos seniorės. Priesaikos tekstą skaito vicepirmininkas Algis Jurkūnas, tekstą laiko magistrė Rita Zubrickaitė. Prie vėliavos: Paulius Deveikis, Jonas Ruikis ir Jonas Liškūnas.

Juozo ir Igno Andrašiuų bei jų svečių stalas.

valdybų pasikeitimo ir pareigų perdavimo. Sueigą baigė pareigas perėmusi padalinio valdybos pirmininkė dr. Audronė Karalienė.

Sueigos metu pravesta iškilmingas neolituanų spalvų uždėjimas bei priesaikos davimas jaunosioms senjorėms: Kazei Brazdžionytei, Rasai Plioplytei, Joanai Vasiliauskaitėi ir Neldai Žiliūtei.

Korporacijos sukakties proga susilaukta daug sveikinių.

Sueigą baigus, prasidėjo varienė ir pašnekesiai prie pasikurto stalų, o dar vėliau - šokiai ir dainos. Grojo penki muzikantai, vad. Algiui Modestui. Publikos - pilnutėlė Tautinių namų salė. Tai gražu. Juo labiau, kad didelė dauguma dalyvių buvo jaunoji bei jauniausioji karta. Ir dar daugiau, visiems netrūko geros nuotaikos ir noro šokti, dainuoti ir pramogauti. Orkestras grojo pakaitomis lėtesnio ir trankesnio ritmo šokius, atseit - senesniems (atšpraus - vyresniems amžiumi!) ir jaunumynui. Bet matėsi ir keletas vyresniųjų, kurie 'narsiai' laikėsi su jaunesniaisiais, nepasitraukdami nuo šokių aikštelės. Tarp vyresniųjų iki vėlumos matėsi inž. P. Steikūnas, dr. J. Bartkus ir kt.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablįs kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

Neolituanai po pamaldų Jėzuitų koplyčioje renkasi prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Šiapus ir anapus

Pirenėjų *Henrikas Stasas* (3)

Vienuolyno ir katedros architektūra pasižymi nepaprastu lengvumu ir erdvumu. Katedros vidui daug erdvės teikia vienodas visų trijų navų aukštis, nes susidaro išpūdis, lyg jos susilietų į vieną. Vidų puošia daugybė granitinių skulptūrų ir figūrų, kurios nepaprastai jautriai sukurtos ir atrodo lyg didžiųjų meistrų kaltai būtų suteikę joms gyvybę. Arabeskos ir geometrinės figūros sujungtos į darnią harmoniją. Nišose - karalių, karalienių ir kunigaikščių marmuriniai sarkofagai, kuriuos ant savo pečių laiko tamsiai pilki drambliai. Čia taip pat karaliaus Manuelio ir Vasco de Gama sarkofagai. Pastarojo šviesaus marmuro sarkofagą puošia kelionių bareljefiniai vaizdai.

Iš vienuolyno išėjome į didelį keturkampį kiemą, pilną žaliuojančios augmenijos ir tiesiais takais į pastato arkas.

Buvo pats vidurdienis ir karšti saulės spinduliai, palietę didingas mūros sienas, ypatingu grožiu iškėlė šios manuelinės statybos alkanaro akmenį.

Turiu pastebėti, kad Jeronimo vienuolynas ir Belem bokštas laimingu būdu išvengė sunaikinimo 1755 m., kai Lisaboną sukrėtė viską naikinan- tis žemės drebėjimas. Su šiais pastatais būtų žuvę ir charakteringiausi manuelinio stiliaus paminklai.

Manuelinis stilius Portugalijoje pradėjo atsiradus naujus kraštus ir portugalų tautai suėjus į sąlytį su kitom tautom. Todėl šiame stiliuje ir atsispindi tolimųjų jūrkelionių atradimai. Tai lyg sintezė europinio, maurų ir indų meno, tačiau - kadangi jis pirmą kilo karaliaus Manuelio I-jo dvare - jis yra vadinamas manueliniu stiliumi. Tuo tarpu meno istorija šių laikų tipiška portugalų išraiška gotikai.

Lisabonos tvirtovės bokštas statytas 1515-1521 m. upės žiotyse.

Su šiais svaiginančiais portugalų architektūros ir meno išpūdžiais iš vienuolyno kiemo grįžome atgal prie autobuso ir vykome į viešbutį. Šios dienos organizuota išvyka su vado- vė pasibaigė. Popietė buvo laisva. Tačiau, norėdamas plačiau pažinti Lisaboną, su žmona ir bendrakeleiviais J. ir Br. Paroniais, taksi išvykau į Castelo do S. Jorge, į Sv. Jurgio pili. Kaip jau minėjau, ši pilis lyg kokia miesto karūna iškilusi virš kitų Lisabonos kalvų ir iš visų miesto pusių gerai matoma.

Plačiom avenidom greitai važiuojančiu taksi netrukus pasiekė seniausią miesto dalį, Alfamą. Čia siaurom, tašytų akmenų gatvelėm, zigzagais kilome aukštyn į kalną. Pasiekę pilies aikštę atsiveikiname su šoferiu ir šios popietės keliavimą pavedėm savo kojom. Silta ir skaidri popietė kelė nuotaiką lipant aukščiau į kalną, pro herojų statulas ir senus alyvmedžius. Čia pat buvo ir kalną supanti neaukšta mūro siena, pro kurios viršų matėsi plati ir žavinga Lisabonos panorama. Po mūsų kojomis raudonavo senosios Alfamos stogai, o už jų - didžiulė Juodojo arklio aikštė ir Pombalo, po žemės drebėjimo atstatytoji, miesto dalis Baixa. Kairėje - Tejo upė ir saulės spinduliuose tviskanti 'Siaudų jūra', per kurią tiesiasi ant plieninių lynų kabantis 1½ mylios ilgumo tiltas. Kitoj upės pusėj - milžiniška, 100 m. aukščio Kristaus Karaliaus stovyla. Šiapus upės - pilkas kolosas Jeronimo vienuolynas ir Belem bokštas, o už jų - melsvam rūke paskendę toliai. Čia pat kalne, tarp senų alyvmedžių, virš mūrinės sienos kyšo senų patrankų vamzdžiai kurie kadaise saugojo pilį nuo užpuolikų.

Didelis spalvotų azulejų žemėlapis su svarbiausiomis miesto gatvėmis ir turistinėm įdomybėmis yra vienintelis modernių laikų įrengimas šioje istorinėje aplinkoj.

Lipome akmeniniais laiptais aukščiau į pilies viršutinę sienų dalį, iš kur dar platesniu horizontu atsivėrė Lisabonos panorama. Storos vestgotų statytos sienos atrodė amžių neįveikiamos, viršutinėje pilies dalyje išlaikiusios savo originalumą ir statybinę struktūrą.

Po vestgotų maurai čia buvo įrengę savo tvirtovę ir Lisabonai diktavo virš 400 metų. Šienų apačioje matėsi platus pilies kiemas pilnas įvairios augmenijos ir gyvūnijos. Tarp senų alyvmedžių vaikštinėjo baltos antys, žasys, kalakutai, perliukai, triušiai, skraidė balandžiai ir kiti paukščiai. Idomu, kad šie gyvūnai ir paukščiai buvo išimtinai balti. Gal tai tik atsitiktinumas, tačiau girdėjau ir tokį teigimą, kad balta šio kalno gyvūnijos spalva padedant Lisabonos vairsams geriau įsivaizduoti sniegą, kurio jie šiame klimate niekad nemato.

Apžiūrėję pilies liekanas ir jos idomią aplinką, leidomės žemyn rua de Santa Mainha, kuri toliau virto tikru gatvėlių labirintu. Sekėme žemėlapi ir ieškojome artimiausio kelio į Praca do Comercio. Tačiau tokio žavingojo senamiesčio aplinkoj kartu norėjosi ir ilgiau pabuvoti. Juk čia kiekvienas pastatas idomus, kiekvienas stogas primenantis orientą. Koks romantiškas vaizdas, kai matai siaurose gatvelėse tarp namų ištemptas virves su plevesuojančiais skalbiniais, o namų palangėse kabančias gėlių puokštes. Vietomis tos gatvelės virsta akmeniniais laiptais nuo kurių tolimoje matosi mėlynuojanti jūra, o čia pat skaisčiai raudoni vijoklių žiedai dengia senų namų sienas. Tai gi - Alfama egzotinė ir romantiška.

Kiek žemiau šių romantiškų gatvėlių, ant uolos krašto, ilgoka terasa apjungta dviem eilėm baltos marmuro kolonom, tarp kurių žema, melsvų azulejų sienelė. Kolonos viršų dengia skaisčiai raudoni vijoklių žiedai. Šis nepaprasto grožio kampelis vadinamas Miradouro de Santa Luzia. Iš čia atsiveria platus reginys į 'Siaudų jūrą' ir ilgas Lisabonos uosto krantines.

Ir finikiečiai buvo pamėgę Tejos pakrantes, nes čia buvo įkūrę savo uostą, kurį vadino 'alis ubo', t.y. ramiu, mažu uostu. Tačiau, pagal legendą, Lisaboną įkūręs Ithakos nuotykių ieškotojas Odisejas. Vėliau čia romėnai įkūrė savo antrąją sostinę ir pavadino ją Cezario garbei Felicitas Julia. Po rėmų čia viešpatavo arabai, kurių kultūros liekanų už tinkama nemažai ir dabar.

Juk ir pats Alfamos pavadinimas arabiškas ir jų kalboj reiškia karštus šaltinius. Idomu, kad Alfama baisaus žemės dre- bėjimo liko nepaliesta. Tuo tarpu apatinė miesto dalis, kartu su prabangiais karaliaus rūmais šios gamtos katastrofos buvo visiškai sunaikinta. Lai- mei karalius išvengė mirties, nes tuo metu buvo išvykęs į Belen priemiestį.

Palikę Alfamą, Tejos pa- krantės gatvėmis pasiekėm Praca do Comercio, t.y. Juodojo Arklio aikštę. Iš trijų pu- sių aikštę supa dideli pastatai su arkadomis, o atviroji aikš- tės dalis remiasi į Tejos krantą ir baliustradomis bei marmuri- niais laiptais tiesiog į vandeni nusileidžia. Centre šios aikš- tės - išpūdinga bronzinė raitelio skulptūra. Prieš aikštę esanti miesto dalis vadinama Baixa, arba Pombalo atstatytoji Lisabona. Markizas Pom- bal, buvęs karaliaus ministe- ris, po baisaus žemės drebėji- mo palaidojus 30,000 žuvu- sių, ėmėsi tuojau atstatyti Li- saboną. Sugriautą miesto dalį padalino į tris kvartalus ir tu- zina skersinių gatvių. Gerbda- ms amatus, kiekvienai gatvei pavedė atitinkamą amatą ir tokiu būdu atsirado aukso gatvė - rua Aurea, sidabro gatvė, keramikos, odos gaminių ir t.t. Stebint šios miesto dalies gyvenimą atrodo, jog dar ir šiandien laikrodis stovi nepa- judėjęs nuo 19-to šimtmečio.

Ir dabar čia dar yra puose- lėjami įvairūs amatai, pre- kiaujama auksiniais ir sidab- riniais rankų darbo gaminiais. Be to - daug įvairios kerami- kos, odos gaminių ir Madeiros rankdarbių prikrautos parduo- tuvės. Lisabona kadaise buvo turtingiausia Europos sostinė ir jos seculo de auro - aukso amžius - dar ir šiandien at- sispindi jos 'Praca do Comer- cio' - prekybos centre.

Ilgai vaikščiojom po Baixa ir stebėjom jos turtingas krau- tuves ir Pombalo atstatytos miesto dalies pastatus, tačiau susidaryti pilną šio miesto vaiz- dą ir išgyventi jo pulsą reikėtų kur kas daugiau laiko.

Lisabona dinamiškas ir jud- rus miestas, išsiplėtęs 50 kv. km. plote, su dviem milijonais gyventojų. Naujieji miesto kvartalai puošiasi plieno ir stiklo pastatais bei žaliom ave- nidom, tačiau tai gražiai su- derinta su senąja Lisabona, jos siaurom gatvelėm bei tipišk- kom maurų statybos liekanom. Apskritai reikia pasakyti, kad Lisabonos miesto veidas daug priklauso nuo jo seno ir gar- saus uosto, iš kurio išplaukusios atradėjų karavelės grįžda- vo su brangiais krovniais ir svetimų kultūrų idėjomis.

Vaikščiojome pėsti visą po- pietę, tačiau kojos nepavargo, nes taip turtingi nauji ispū- džiai išjungė mūsų mintyse bet kokį nuovargį. Popietė slinko į vakarą ir saulė jau seniai buvo pasislėpusi už miesto pastatų. Reikėjo grįžti į viešbutį. Kaip Lisabonoje įprasta, stojome į eilę ir laukė- me taksi. Nors eilutė ir buvo ilgoka, tačiau ilgai laukti ne- teko, nes taksi judėjimas čia gana spartus. Po 20 minučių pasiekėme Lutecia.

(Bus daugiau)

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

1982 m. spalio mėn.

Santrumpos: atm. jn. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — įamžintojas, pad. — padidino, jm. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliotinis, suma po pavardės — įnašų iš viso.

2x	\$10.00	Gudonienė Matilda, atm. jn. atst. Gudonis Antanas, jm. Taorai B. ir J. \$130.00, Sventickas Juozas, atm. jn.: Sventickas Eduardas \$10.00.
2	\$25.00	Avizienis Algis \$655.00, Punks Justas ir Marija \$125.00.
1	\$40.00	Popeliučka Jonas, atm. jn. atst. Zerr Aušra, jm. 4 asm. aukas įgal. Krivis J. \$40.00.
2	\$50.00	Dainys Vladas \$400.00, Puzinas Povilas, dail. atm. jn. pad. Puzinas Austra \$400.00.
11	\$100.00	Banėnas Antanas, atm. jn. pad. Banėnas Amelija \$1,200.00, Bartosevičius Eugenijus, atm. jn. pad. Bartosevičius Eugenija \$600.00, Dailidė Bronius, atm. jn. pad. Dailidė Vytautas \$650.00, Lestinskas Vaclovas ir Valerija \$100.00, Lauraitis Linas C. ir Barbara A. \$100.00, Lazauskas Vito V. \$100.00, Šlajus Juozas ir Bronė \$200.00, Stelmokaitis Bendiktas \$500.00, Švėkšnos Gimnazijos įnašas, pad. Rūgytė Alicija \$2,900.00, Tomaras Harry ir Sonia \$100.00, Venezuelos Lietuvių Draugija, jm. Suvaizdis Hiacintas, izd. \$300.00.
1	\$160.00	Vaitiekūnas Povilas, atm. jn. atst. Krasauskas Mečys, jm. 12 asm. aukas įgal. Krivis J. \$160.00.
5	\$200.00	Ambrizas Jonas \$400.00, Laukaitis Andrius ir Elena \$400.00, Paštukas Jonas \$200.00, Suvaizdis Algirdas ir Irena \$200.00, Varnelis Apolinaras ir Jadvyga \$1,400.00.
1	\$250.00	Urba Vytautas, dr. ir Aldona \$1,460.00.
1	\$275.00	Valūnas Petras, atm. jn. atst. Valūnas P., jm. 16 asm. aukas įgal. Krivis J. \$275.00.
1	\$362.00	Petrikonis Antanas, dail. atm. jn. atst. Petrikonis L., jm. 25 asm. aukas įgal. Aušrotienė Veronika \$362.00.
1	\$380.00	Valūnas Jonas Algis, M.D. atm. jn. vietoje gėlių padidino kolegos-ės, iš viso 8, žiūr. Draugas 1982.X.14 \$1,405.00.
1	\$395.18	Šimkus Stasys, V. Vokietija \$4,470.49.
1	\$468.00	Degutis Tadas, kun. OFM atm. jn. atst. Gruzdis Antanas, jm. 41 asm. aukas įgal. Krivis J. \$468.00.
1	\$530.00	Gintautas Aonas, atm. jn. atst. Gintautienė Veronika, jm. 27 asm. aukas įgal. Grušas Pr. \$530.00.
1	\$600.00	Ankudas Stasys, M.D. atm. jn. atst. Jakštienė Milda, jm. 26 asm. aukas įgal. Radzius A. \$3,450.00.
1	\$700.00	Bielinis Petras ir Natalija \$1,000.00.
3	\$1,000.00	Raštikis Henrikas, atm. jn. atst. ir pad. Raštikis Ona \$1,200.00, Raštikis Stasys ir Elena, pad. Raštikis Ona \$1,100.00, Žuras-Žurauskas Jonas, atm. jn. pad. Žuras Alina \$7,000.00.
1	\$1,865.37	Lietuvos Agr. Sibiro Tremt. pagerbti stip. f-das, test. palik. Žirgulevičius Vilius \$1,815.37 ir Vaitiekūno Povilo atm. jn.: Lekas Juozas, agr. \$50.00 iš viso \$8,755.37.

37 Iš viso 37 \$11,295.55

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1982.X.31 pasiekė \$2,329,393.20. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$981,585.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1982.X.31 palikimais gauta \$638,477.66.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviybės išlaikymas.

Skaityt ir platinkit
D I R V A

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Prisimintas Vincas Krėvė

Rašytojo Vinco Krėvės šimtasimtas gimtadienis paminėtas lapkričio 12 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Minėjimą suruošė Dzūkų draugija, vadovaujama Prano Nedo. Programą paruošė ir vakarienei vadovavo Dalia Sruogaitė-Bylaitienė.

Apie Vincą Krėvę idomiai ir rimtai kalbėjo rašytojas-humoristas Antanas Gustaitis iš Bostono. Savo kalboje jis atskleidė būdingesnius Krėvės gyvenimo įvykius, kūrybą ir veiklą. Paminėjo ir V. Krėvės vaidmenį pirmojo bolševikmečio metu, jo beviltiškas pastangas gelbėti Lietuvą. Paskaita buvo įdomi, turininga, atskleidusi V. Krėvę naujoje šviesoje.

Dalios Bylaitienės paruoštas jaunųjų kolektyvas - Alvydė Eitutytė, Robertas Vitas, Aleksandra Gražytė, Audrius Kirvelaitis - muzikiniame fone perskaitė ištrauką iš Rytų pasakos, apie vyno indą.

Vyresniųjų ir jaunesniųjų junginys raiškiai perdavė Krėvės Sarūno epilogą, D. Bylaitienei padarius platoką įvadą. Dalyviai - aktorius A. Dikinis, R. Vitas, H. Paškevičius, R. Vėžys, J. Lintakas, A. Viktoras, A. ir V. Kirvelaičiai ir pasakotoja A. Gražytė.

Taip pat išgirdome ir gyvą V. Krėvės žodį, pasakytą Philadelphiaje, minint jo 70 metų amžiaus sukaktį, ir įrašytą į juostą. Krėvė savo žodį baigė - 'Mano tikslas dirbti Lietuvai ir dėl Lietuvos'.

Pabaigai, aktorius Algimantas Dikinis paskaitė ištrauką iš Krėvės 'Dainavos šalies senų žmonių padavimai', apie milžiną.

Be to, D. Bylaitienė supažindino ir su kitu gyvu sukaktuviniu - Antanu Gustaičiu, atšventusiu 75 metų amžiaus sukaktį. Susirinkusieji sugiedojo Ilgiausių metų, o rengėjai apjuosė jį tautinių raštų juosta.

Visi programos atlikėjai buvo rengėjų apdovanoti J. Gliados 'Perlojos respublika' knyga ir gėlyte.

Dr. V. Sruogienė, B. Kvilio ir G. Gražienės talka bei eksponatais, buvo paruoštas Krėvės raštų stalas ir jo gyvenimo vaizdų nuotraukos. Muzika ir šviesomis rūpinosi V. Sumskis ir J. Miglinas.

Vakarą užbaigė Dzūkų dr. jos pirm. P. Nėdas, padėkodamas D. Bylaitienei, A. Gustaičiui, programos atlikėjams bei

talkininkams ir visiems gausiai atsilankiusiems dalyviams.

Tenka pastebėti, kad paruoštoji programa prašoko įprastinių vakaronių lygi. Drąsiai galima buvo daryti plačiau ir išeiti į didžiąją salę. Matėsi D. Bylaitienės idėto darbo vaisiai, nes ir patys jauniausieji, dar gimnazistai, skirtas jiems pareigas puikiai atliko, o jų lietuvių kalba buvo be priekaišto.

Neturtingieji džūkai, čia pakankamai pasisiekę, parodė savo nuoširdumą ir dosniai visus dalyvius pavaišino.

JAUNIMO CENTRUI 25 METAI

Kiekvienais metais Jaunimo Centro vadovybė gruodžio pirmą sekmadienį prašo skirti Jaunimo Centro paramai. Šių metų Jaunimo Centro paramai skirtose popietėse bus paminėta ir 25 metų sukaktis.

Jaunimo Centras priklauso tėvams jėzuitams. Jų rūpesčiu ir pastangomis Centras buvo pastatytas, praplėstas, išlaikytas ir administruotas. Tik prieš porą metų buvo suorganizuota pasauliečių institucija ir Jaunimo Centro administravimas perleistas pasauliečiams. Buvo išrinkta taryba, o ši Jaunimo Centrai administruoti sudarė veiklią valdybą, kuriai pirmininkauja Irena Kriaučeliūnienė.

Valdyba jau pilnus du metus sėkmingai tvarko Jaunimo Centro pastatus ir patalpas. Visiems suprantama, kad po daugiau dvidešimties metų naudojimo, reikėjo daryti pagrinčius remtus, ar įrengti naujus pagerinimus. Valdyba pasigerėtinau atliko daug išlaidingų pagerinimų ir pagrazinimų.

Visus darbus valdyba galėjo atlikti tik lietuvių visuomenės dosnia parama. Cikagiečių (suprantama metropolitinė Cicaga) lietuvių garbei reikia pasakyti - jų parama buvo pakankamai dosni ir valdybos balsas buvo daugelio išgirstas. Valdyba nesitenkina tik bėgimų reikalų tvarkymu, bet žvelgia į ateitį bei dienos reikalavimus ir daro patobulinimus bei pagerinimus, kad organizacijos, mokyklos ar kitos institucijos jaustųsi patogiai ir jaukiai.

Jaunimo Centro 25 metų veiklos minėjimas įvyks š.m. gruodžio 5 d., sekmadienį, šia

Dalis modeliutojų K. Donelaičio lit. mokyklų suruoštoje madų parodoje spalio 24 d., Lietuvių Tautiniuose namuose. Iš kairės: L. Kosmonaitė, D. Bilaišytė, R. Krutulytė, I. Kerelienė, V. Kušiliauskaitė, V. Kučaitė, A. Jonušaitė, R. Prapuolenienė ir R. Kučienė — madų komentatorė.

tvarka: 2 val. p.p. šv. mišios tėvų jėzuitų koplyčioje; 3 val. p.p. Jaunimo Centro didžiojoje salėje minėjimas, meninė programa ir vakariene.

Meninę programą atliks visų mėgiami solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, akompanuojant muzikui Alvydai Vasaičiui.

LIETUVIŲ FONDUI 20 METŲ

Lietuvių Fondo 20 metų sėkmingai veiklai atžymėti ruošiamas pokylis š.m. lapkričio 27 d., šeštadienį, 7 val. vakare, Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Meninę programą atliks Lietuvių Fondo tarybos narys, operos solistas Jonas Vaznelis, akompanuojant operos dirigentui Alvydai Vasaičiui.

Nauji nariai, ar padidine savo įnašus \$100, laikomi Lietuvių Fondo svečiais ir už kiekvieną paaukotą 100 dol. gauna vieną įėjimo pakvietimą nemokamai. Šiai, įėjimo auka yra \$15 asmeniui. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

Visi kviečiami šiame jubiliejiname pokilyje dalyvauti ir stoti nariais, bei didinti turimus įnašus. Aukos priimamos Lietuvių Fondo būstinėje 2422 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60629. Tel. 925-6897

PARODA

Ši rudenį parodų užderėjo didelė gausa. Čia buvo madų, dailės darbų, fotografijų ir rankdarbių parodos. Parodos vyko ir vyksta Jaunimo Centre, LT Namuose, Galerijoje. Pastaruoju metu Jaunimo Centro Ciurlionio Galerijoje vyko fotografijų paroda, apatinėje salėje - rankdarbių paroda ir Galerijoje, Chicago miesto centre, - dail. Viktoro Petravičiaus dailės darbų paroda.

Fotografijų parodoje dalyvavo 27 fotografai su 150 nuotraukų. Šalia jų, savo darbais pasidalino (ne premijavimui) garbės svečias Algirdas Grišaitis, bei E. Butėnas, A. Kezys ir V. Maželis.

Fotografijų atrankos komisiją sudarė: E. Butėnas, R. Jelionytė ir A. Kezys, o vertinimo - B. Arsenault, J. Schewe ir J. Vaughan (visi ne lietuviai).

Už spalvotas nuotraukas premijas gavo: I-mą F. Barytė, II-rą D.L. Blynaitė, III-čią V. Feiferis.

Už baltą-juodą darbus premijas gavo: I-mą D.L. Blynaitė, II-rą D. Juozevičienė ir III-čią R. Musonytė.

Parodą organizavo Foto archyvas, vadovaujamas Algimanto Kezio, SJ, bei talkininkų: S. Zilevičiaus, P. Alekso, J. Daunoro, R. Jelionytės ir kitų.

APDRAUDOS reikais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 161-3500.

Dalis žiūrovų Jaunimo Centre Chicagoje įvykusioje lietuvių fotografų parodoje. P. Malėtos nuotr.

Puikiausius
kailius
rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ NAMAI

Rytiniame Amerikos pakraštyje Baltimorė yra viena seniausių išeivijos židinių. Pirmutiniai lietuviai čia atsiradę tarp 1875 ir 1880 metų. Bažnytinę salę įsitaisė jau 1895 m. D.L.K. Kęstučio draugija 1903 m. įsigijo savo atskirą salę ir vietas lietuviai ja naudojo visuomeniniams reikalams ligi 1917 metų. Tas namas dabar jau nugriautas, buvo W. Barre gatvėje. 1920 m. statant nujuosius, dabartinius namus, Kęstučio d-ja buvo nupirkusi daugiausia šerų. Mažesniais inaisais prie šio darbo buvo prisidėjęs dar 24 draugijos, kurios jau visos išnyko, išskyrus tik dvi.

Šioje naujojo pastogėje įsteigta pirmutinė lietuviška mokyklėlė, o visuomeninis (vadinas tautiniu) knygynas veikia nuo 1908 metų. Kad baltimoriečiai anksti sukrutę organizuoti ir šviestis -- nuopelnas karštomis prakalbomis tautinę samonę gaivinusiu vietinių ir iš kitur pasikviestų anų laikų veikėjų. Čia yra gyvenę net trys aušrininkai: dr. J. Sliupas, J. Andziulaitis ir J. Ilgūnas.

Ir ano meto išeivija, kaip ir dabar, įvairavo idėjiniai - tik gal aštresniu - pasisakymu. Tėvynės pasiilgimas, noras turėti vietą, kur galėtų saviškai pabendrauti, pasilinksinti ar savo reikalus aptarti, anksti vertė pagalvoti apie savo visuomeninės pastogės įsigijimą. Po didelių pastangų toks namas, pavadintas Lietuvių Svetainė, pabaigtas statyti ir iškilmingai atidarytas 1921 m. Hollins ir Parkin gatvių kampe.

Laikui bėgant, žinoma, daug kas pasikeitė. Tautinio namo idėjos pradininkų - statytojų ir dalininkų, ne tik draugijų, sudariusių Svetainės b-vės piniginį pagrindą, bet ir kelių šimtų tautiečių, prisidėjusių savo inaisais (šerais) - beveik nebelikę. Nusenę ir jų čiagimiai vaikai, paveldėję savo tėvų šėrus, dabar pavadintus nario pažymėjimais. Mat, ligi 1975 m. Svetainė oficialiai buvo neva pelno (kurio niekad nebūdavo) siekianti bendrovė, dabar pasivadinusį "Baltimorės Lietuvių Namų Draugija" - etninės kultūros ir lietuvių visuomeninės saviveikmės židinys. Formalinė permaina padaryta, norint išvengti vis didėjančių mokesčių. Atitinkamai pertvarkytus istatus paruošė K. Dulys. Bendrovės taryba juos priėmė ir įteisinė.

Namo vadovybėn atėjo nauji žmonės, jau beveik visi pokario ateiviai. Pakito ir namo vidaus išvaizda, naujoviškai atsinaujino ir išsipuošė. Pagražėjo ir aplinka: aplink namą pasodinti medžiai, o priešais, iš Hollins gatvės, miesto mero palankumu nugriauti garažai. Jų vietoje atsirado nors mažas, betjaukus parkutis. Tik lietuvių apie tą namą mažai begyvena, daugumas išsikėlė toliau nuo miesto vidurio.

Lietuvių Namų 60-ties metų gyvavimo sukakties paminėjimas, dėl įvairių priežasčių, iš praėjusių metų buvo atkeltas į š.m. spalio 9 dieną.

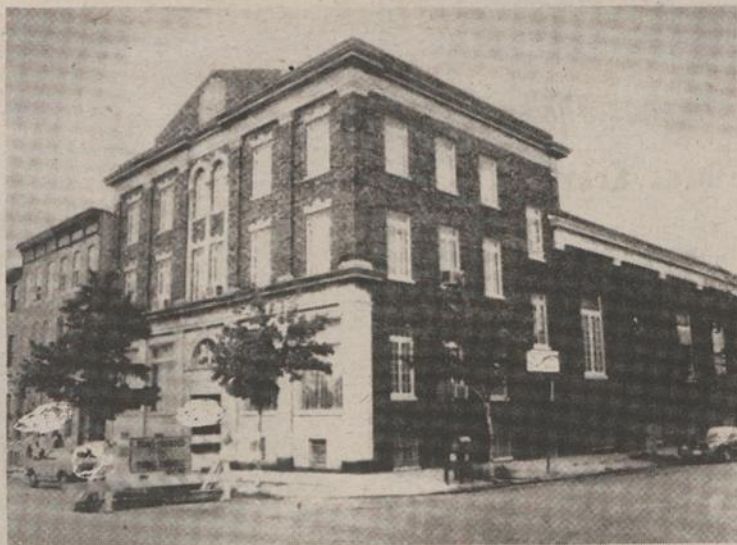
Iškilmės pradėtos 154-tam liet. legijonierių daliniui,

kurie šiame name turi įsirengę savo nuolatinę būstinę, įnešant scenon vėliavas. L. Pečiulytė sugiedojo himnus, Liet parapijos klebonas kun. A. Dranginis sukalbėjo įvadinę maldą. Prie garbės stalo susėdo buv. B-vės pirmininkai ir šiaip žymesnių baltimoriečių liet. veikėjų. Lietuvos atstovo Washingtone atsiųstą sveikinimą perskaitė renginio komiteto ir kartu šio pokylio programos vedėjas Vytas Dulys. Baltimorės miesto mero atstovė paskaitė jo šia proga proklamaciją ir įvykiui atžymėti įteikė blizgančią metalinę lėkštę su įrašu: "Best Wishes -- Mayor of Baltimore City".

Pagrindinę kalbą sakė 18 metų išbuves b-vės sąsąskaitos vedėjas, vienas trijų garbės direktorių - Kazys Dulys. Kiti du b-bei daug nuopelnų turį - A. Juškus ir B. Karpis - taip pat sėdėjo prie garbės stalo. Jis paminėjo, kad būdamas 10 metų, pradžios mokyklos skaitymų knygelėje jis skaitęs dvieilį, kuris jo atmintyje užsilikęs ligi šiol:

"Nameliai mano brangūs, man visur patogų, bet niekur nėra tiek laimės, kiek po jūsų stogu."

"Lietuvių tautinis namas Baltimorėje, kad ir neatstoja pasiilgtųjų tėviškos sodybų, tačiau niekur kitur šiame mieste nesijaučiame taip laisvai ir šeimyniškai. Čia mūsų pačių tvarka, gera ar bloga, bet sava, čia palaikomi ir lietuviški papročiai, kiek jų dar paisome.

Baltimorės lietuvių namai.

Čia kol kas vyrauja ir mūsų tautinė kalba (taip pat ir metiniuose dalininkų-narių susirinkimuose, nors pusė jų yra senosios ateivijos čiagimiai; taip pat ir tarybos protokolai rašomi lietuviškai - B.M.). Tik apgailėtina, kad šio lietuviško židinio viena kertelė jau užgesusi - nėra šeštadieninės mokyklos lietuvių vaikams ir paaugliams. O be jos - tautinė gyvybė silpnės ir Lietuvių Namais besirūpinančių skaičius mažės."

"Mūsų vaikai ar vaikaičiai, kad ir grakščiai - kaip plaštakės - šoks ir gal nebėlogiau už kitataučius pasireikš sporto srityje bei prizus laimės, bet kažin ar jie lietuviškai šnekės ir skaitys? ..."

Kalbėtojas dar pminėjo keletą lietuvių namui statyti sumanytojų, Lietuvių Kooperacinės Svetainės b-vės pirmūnų: Ambraziejų Laukaitį,

Petrą Lazauską ir Juozą Velyvį.

1919 metais, kai jau buvo parduota šiek tiek šerų, nuspręsta Svetainę statydinti. Nebuvo lengva, nes vieni tautiečiai delsė ir nesiryžo sumanytą remti ir prisidėti, o kiti - pav. karieji - įžūliai kliudė. Pasisekimą nulėmė trys daly-

kai: neabejotinas savojo tautinio namo reikalingumas, pirmūnų autoritetas ir įtikinantis veikimo planas.

Siuo metu skolos visoms draugijoms ir pavieniams asmenims jau išmokėtos, o tūkstantinės sumos už nupirktus šėrus pasilieka negražinama auka Lietuvių Namui. Kas ši pastatą bevaldytų, pridėra nepamiršti buvusių pirmutinių dalininkų ir juos bent geru žodžiu paminėti.

Pajutęs publikos nekantrumą, kalbėtojas nebaigė pasakyti, ką buvo užsibrėžęs. Dar ir dėl to, kad kiekvienam pokylio dalyviui buvo padėta išspausdinta storoka 104 psl. suaktuvinės išklmės proga programos knygelė, kurioje kruopščiai surinkta datų, skaitmenų ir pirmūnų, b-vės buv. pirmininkų nuotraukų su turininga, platoka Svetainės istorine apžvalga. Ją labai atsидėjęs, su nuoširdžiu pareigingumu ir lietuviška kant-

(Nukelta į 13 psl.)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ar žinai kur suktis kada jūsų šviesos užgesa?

Kreipkis į Yellow Pages. Jeigu audra palies jūsų apylinkę ir šviesos užges, tai yra viskas ką jūs turite prisiminti. Jūsų Yellow Pages. Ten "Electric Companies" skyriuje jūs rasite mūsų specialų pranešimą nurodant tiksliai ką reikia daryti.

Mes tikime, kad jums niekad nereikės ieškoti tos informacijos, bet mes norime, kad jūs žinotumėte, kur ji yra, jei atsirastų reikalas.

Ir jeigu jūs norėtumėte žinoti daugiau apie visa tai ką mes darome audrai užtikus, atsiųskite mums šį kuponą, kad gautumėte nemokamą kopiją mūsų brošiūros "Outage. The Story of a Storm".

Mail to:
Residential Energy Application Dept.
Room 711
Cleveland Electric Illuminating Co.
P.O. Box 5000, Cleveland, Ohio 44101

**The Illuminating
Company.**
The Energy Makers.

Please send me your booklet
titled "Outage."

NAME

ADDRESS

CITY

STATE

ZIP

BALTIMORE

(Atkelta iš 12 ps1.)

rybe parašė minėtas kalbėtojas K. Dulys. Knygelėje lygia gračiai eina ir angliškas vertimas, kurį atliko autoriaus dukterė Birutė Dulytė-Gorrell. Knygelėje ras pluoštą istorinių faktų ne tik tautietis ar lietuvių kilmės baltimorietis, bet ir kitatautis, susidomėjęs lietuvių ateivių šiame mieste kūrmosi praeitimi.

Paminėjimui surengti daug padirbėjo net keturi K. Dulio šeimos nariai: du sūnūs ir dukterė su žentu - jie atlaikė didžiąją šio renginio ruošos našta.

Meninę programos dalį užpildė vietinė dainininkė - sopranas Eleonora Pečiulytė, fortepionu pritariama M. Tallat-Kelpšienės. Atlikta ilga lietuviškų liaudies dainų pynė.

Iškilmės užbaigtos tik rytojaus dieną, spalio 10-tąją, mišiomis už mirusius Lietuvių Namų darbuotojus. Iškiliai giedojo Dainos choras. Stipriai patriotiškame pamoksle klebonas A. Dranginis ragino tautiečius išlaikyti visą kas savo, lietuviška ir dirbti tėvynės labui.

Per visą savo gyvavimo laikotarpį Lietuvių Namų b-vė atliko daug įvairių pataisymų ir pagerinimų, tačiau ligi šiol salėje nėra tinkamų pagarsinimo įtaisų, todėl beveik visada klausytojai skundžiasi negirdėję paskaitininkų. Ir antara: neišsiugdė, ypač senosios ateivijos čiagimių tarpe, publikos, kuri ramiai laikytusi bent iškilmingų renginių metu. Cia, žinoma, kaltas turbūt ir dabartinės lietuvių kalbos nemokėjimas ...

(bm)

LAKE WORTH

• Lietuvių muziejaus, Lake Worth, Fla., atidarymas įvyks gruodžio 5 d. 1 val. p. p. Oficialioji atidarymo da-

Detroito šv. Antano lietuvių parapijos choras su chorvedžiu St. Sližiu ir choirmeisteriu J. Sinkum. Nuotraukoje nėra choristų Č. Pliūrienės ir S. Žebraičio. K. Sragausko nuotr.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

HAMILTONO TEATRAS
DETROITE

Hamiltono lietuvių dramos teatras 'Aukuras', pakviestas LB Detroito apylinkės valdybos, Kultūros centre, Southfield, Mich. lapkričio 14 d. suvaidino Birutės Pūkelevičiūtės veikala 'Antroji Salomėja Painiavose'.

Visas veikalas atliktas su dviem pertraukom ir užtruko apie tris valandas. Vaidinime daug įvairių nuotykių ir pasikalbėjimų: vieni jų linksmi ir ne vieną prajuokino, kiti ilgoki ir nuobodūs. Be to, toliau sėdintieji ir girdėti negalėjo. Vaidino Danutė Kudabaitė, Dalia Janykaitė, Marija Kal-

vaitienė, Elena Dauguvietytė, Kazys Bungurda, Vitalis Zukauskas, Kęstutis Kalvaitis, Ina Kudabaitė, Alfonsas Mingėla. Grimą tvarkė Stasys Ilgūnas, sceną - Kazys Mikšys. Režisierė - Elena Kudabienė. Po vaidinimo LB Detroito apyl. pirm. Jonas Urbonas padėkojo aktoriams už atvykimą ir suvaidinimą. Režisieriui E. Kudabienei buvo įteikta raudonų gėlių puokštė, o V. Zukauskui prisegta balta gėlė. Vaidinimą žiūrėjo virš 200 žmonių.

VEL GIRDESIME
LIETUVIŲ MELODIJAS

Naujosios Tautybių stoties reikalai sutvarkyti ir nuo gruodžio 1 d. transliacijas lietuvių kalba girdėsime iš Pontiac, Mich. stoties WPON AM 1460 pirmadieniais nuo 3 iki 4 val. p.p., trečiadieniais nuo 12 iki 1 val. p.p. ir penktadieniais nuo 6 iki 7 val. vakare.

Lietuviškų Melodijų vedėjas - Algis Zaparackas, 35245 Glengary Circle Ct., Farmington Hills, MI 48018, tel. 553-0540. Finansų reikalų vedėjas Antanas Zaparackas, 4120 Yorba Linda Drive, Royal Oak, MI 48072, tel. 549-1982.

KULTŪROS KLUBO
SUSIRINKIMAS

Lietuvių Kultūros klubo metinis susirinkimas įvyko lapkričio 14 d., Sv. Antano parapijos patalpose. Metinę apžvalgą padarė pirmininkas Antanas Musteikis, o iš atliktų darbų Tarptautiniame Institute - vicepirm. Stefanija Kaunelienė. Revizijos aktą perskaitė Kazys Sragauskas.

Į valdybą 1983 metams išrinkta: Antanas Musteikis - pirm., Stefanija Kaunelienė, Rožė Bilaitienė ir Lidiya Mingėlienė - vicepirm., Vincas Tamošiūnas - sekr., Antanas Vaitėnas - išd. ir Algis Vaitiekaitis - parengimų vadovas. Į revizijos komisiją - Kazys Sragauskas, Joana Svobienė ir Bronius Tatarūnas.

Paskirta aukų: Lietuvių katalikų bažnyčios kronikai \$100; Dirvai, Draugui ir 'Lietuviškas Balsas' radijo valandėlei po \$20.

Susirinkimą pravedė Antanas Musteikis, sekretoriavo Vincas Tamošiūnas.

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED PHYSICAL
THERAPIST ASSISTANT

To work and live in small congenial community and a modern 206 bed J.C.A.H. Accredited hospital. Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies and fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE
TO EMPLOY

MERCY HOSPITAL

1248 Kinney's Lane
Portsmouth, Ohio 45662

An Equal Opportunity Employer

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

**Simon's
TRAVEL**

kviečia sutikti

Kalėdas ir N. Metus
su giminėmis **Lietuvoje!!**

gruodžio 20—sausio 3 d.

Skubėkite užsisakyti vietas!!!

* Priimame užsakymus šventinėms dovanoms giminėms Lietuvoje (automobiliams ir t.t.).

* Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, vyru ir žmonai, broliui ar seseriai.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1983!!!

1. Gegužės 12	7. Liepos 21
2. Gegužės 19	8. Rugpjūčio 11
3. Gegužės 26	9. Rugsėjo 1
4. Birželio 23	10. Rugsėjo 8
5. Liepos 7	11. Spalio 6
6. Liepos 14	12. Gruodžio 19.

Skelbiamos išvykimo dienos iš Toronto — vienos arba dviejų savaičių kelionių į Vilnių, arba Vilnius bei kiti Europos miestai.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu —
veikiančiu jau 23 metai

2385 Dundas St. W., Toronto, ONT. Canada M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060.
Telex 06-986766 TOR.

Biuro savininkai Vytas ir Audronė Siminkevičiai

ATSISVEIKINUS SU PETRU VALUNU

A. A. Petras Valunas

Petras Valunas gimė 1912 metais lapkričio 12 d. Torrington, Conn. Prieš pat rusų-vokiečių karui prasidedant, Petro tėvas su visa šeima iš Amerikos grįžo į Lietuvą.

Petras baigė gimnaziją Kaune, dirbdamas 'Jaunosios Kartos' žurnalo administracijoje. Studijavo universitete ekonominius mokslus. Jis taip pat prisidėjo prie J.T.S.O. klubo organizavimo. Palinkimas į prekybą suvedė jį su Verslo Sąjunga. Atgavus lietuviams Vilnių, jis atidarė savo nuosavą prekybą 'Aukuras'. Jis buvo aukštas, elegantiškas, sportiško sudėjimo, visad pilnas įdomaus humoro, tautiškos minties - gilus patriotas.

Rusams Lietuvą okupavus, jis bandė per Šveicarijos konsulatą nusiusti giminėms Amerikoje savo metrikus, tikėdamasis atgauti Amerikos pilietybę. Už tai 1941 m. kovo 9 d. buvo suimtas ir pasodintas į kalėjimą. Rusų-vokiečių karui prasidedant, jis buvo išlaisvintas.

Rusams artėjant Valunų šeima pasitraukė Austriją. 1947 metų balandžio mėn., iš Austrijos, jis grįžo į savo gimtą vietą - Torrington, Conn. - kaip Amerikos pilietis. Dirbo Torrington Co. iki pensijos. Čia įsikūręs, jis tuoju išijungė į lietuvišką veiklą. Buvo dosnus aukotojas įvairiems lietuviškiems reikalams, ypač spaudai. Priklausė Lietuvių Klubui ir virš 20 metų buvo klubo sekretoriumi.

Bėgimas iš Lietuvos su dviem mažais vaikais, bei gyvenimas Austrijoje, buvo kartais vargingas ir pavojingas, tačiau pradžia gyvenimo Torringtone buvo rami ir sekminga visais atžvilgiais.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS

VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

BUILDING LOTS IN PEPPER PIKE \$50's in a new development of \$250,000 plus homes. Call Rita Matas. Geauga County 20.6 Acres only \$67,000. Call Dalia Kasulaitis.

Richmond Hts. on Stacy Court Four bedroom split, family room, full paneled basement \$129,900.

Richmond Hts. on Sandy Hill all brick four bedroom split, family room, 2 full baths, fenced private yard \$112,900.

South Euclid Brick ranch three bedrooms on EIGHT ACRES wooded lot. Could possible be developed into townhouse area \$211,500.

Euclid Brick Ranch Three bedrooms, assumable mortgage at 11 1/2% REDUCED Transferred. \$50's.

Willowick Bungalow Four Bedrooms full basement \$56,900. Cleveland—Three Bedrooms Colonial \$31,500.—Colonial

Two Bedrooms. Owner Financed \$38,000. Call Peter Matas. North Olmstead — Townhouse co-do Three Bedrooms Wooded area \$63,500.

Mayfield Village, Executive 4 bedroom split level, family room with fire place, 1 bedroom on first floor with full bathroom and full basement.

Strongsville — Beautiful wooded property, three bedrooms brick ranch with large pannelled recreation room \$105,000. Call Jonas Dunduras.

COMMERCAIL — Willowick Brick Building \$89,900. East 185 St. Brick building owner financing \$149,900.

Skausmingas gyvenimo periodas prasidėjo, kada tragiškai žuvo jų jaunesnysis 22 m. amžiaus sūnus Eugenijus-Algimantas, o vėliau mirė ir vyresnysis - 40 m. amžiaus Petras-Laimutis. Netikėta abiejų sūnų mirtis palaužė Petrą fiziškai ir, dar labiau, dvasiškai.

1979 metais Petras ir Genė Valunai persikėlė pastoviam gyvenimui į St. Petersburg, Fl. Po dviejų, palyginamai ramių gyvenimo metų Petras, neilgai sirgęs, mirė savo namuose rugsėjo 16 dieną. Jam pageidavus, jo kūnas buvo sudegintas ir urna su pelenais, atvežta Urbšaičių į Torringtoną ir palaidota šalia jo sūnų. Bažnyčioje ir kapinėse dalyvavo didelis būrys lietuvių bičiulių ir pažįstamų iš Torringtono,

Waterburio ir Wouthburio. Pasibaigus religinėms apeigoms, G. Valunienė pakvietė visus dalyvius pusryčiams. Torringtone ie toliau gyvena Valunų 20 m. amžiaus anūkas Petras ir 18 m. amžiaus anūkė Jean.

Petro Valuno sirgimas ir laidotuvės buvo labai skaudus ir sunkus išgyvenimas jo žmonai Genėi. Jeigu ne pagalba iš lietuvių bičiulių, tai būtų buvę tiesiog nepakeliama našta. Genė Valunienė širdingai dėkoja - Urbšaičiams, V. ir E. Vaškeliams, B. ir G. Bakams, Bazėnams, S.M. Vitkams, M. ir E. Krasauskams. Taip pat ir kitiems, toliau gyvenantiems draugams, kurie ją ramino telefonu ir laiškais.

(mg)

■ laiškai Dirvai

PORA RIKTŲ...

Maloniai prašau 'paskolinti' vietos, pareikšti man seno kamiltono pasitenkinimą ir padėką visiems, kurie lėmė bei talkininkavo žaliai 'Dirvos' numerio (42/82) parengimą ir išleidimą. Normaliomis sąlygomis, galbūt, galima kai ką atlikti ir geriau, negu čia atlikta. Nūdienėmis sąlygomis bei nuo taikomomis - reikia tik džiaugtis tokiu leidiniu. Leidiniu, kuris teikia skaitytojui apšiai medžiagos ir davinį apie LST Korp! Neo-Lithuania, jos istoriją, o taip pat gerų įžvalgių straipsnių, pasisakymų jaunesnės kartos neolituanių.

Padėkos verti, pasivadinę save medžiagos paruošėjais, Antanas Juodvalkis ir Juozas Jurevičius, kaip ir pirmojo puslapio vinjetės autorius V. Višeikis ir visi šio numerio neolituaniškos dalies bendradarbiai, baigiant pačiu 'Dirvos' redaktoriumi, skoningai visą medžiagą, straipsnius ir nuotraukas išdėsčiusiu 20 puslapių plote. Tikiuos, kad ir ne neolituani šio savaitraščio skaitytojai dėl to viso nesirūstins.

Naudojant Lietuvos diplomato velionio Povilo Zadeikio terminą, esu pastebėjęs minime Dirvos numery porą riktų! Pirmoji - dr. A. Budreckio gražioje apybraižoje išvardinti pirmieji neolituani-steigėjai. Tarp jų randamas fil. Martynas Kavolis. Mano da-

viniais vietoj jo, Kavolio, turėtų būti Bronius Banaitis. Tiesa, Banaitis nedalyvavo steigėjų pasitarime, buvusiam S. Virkučio bute, priėmusiam pirmąją neolituanių deklaraciją, bet visą ankstesnį būsimos korporacijos steigimo laikotarpį B. Banaitis, Darmstadto Aukšt. Technikos Mokyklos studentas, buvo didelis konsultantas ir bendramintis Valentinui Gustaičiui, Heidelbergo Universiteto studentui. Todėl ir dešimtmetį NL švenčiant, menu, Bronius Banaitis buvo vadinamas vienu trylikos steigėjų. Gyvenant jau Chicagoje kaž kuria proga esu užsiminęs apie tai ir Martynui Kavoliui. Į tą užuominą jis atsakė trumpai: - 'Esu vienas pirmųjų korporantų, bet Korp! gimdytoju nebuvau'.

Antroji rikta. Vaclovas Mažeika, 'Korp/ Neo-Lithuania 60 metų' apžvalgoje, 1933-34 metais Korp/ pirmininku vadiną Klemensą Brunių. Tikrumoje, K. Bruniaus valdyba neišbuvo visą kadenciją: ją pakeitė ir kadenciją baigė kitas trejetukas, pirmininkaujamas Jono Pečkaičio.

Su geriausiais linkėjimais,

Mečys Valiukėnas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerijoje rasite didelį pasirinkimą sekančių menininkų tapybos ir grafikos kūrinių:

• Ignas	• Leach	• Žumbakienė
• Kezys	• Palubinskienė	• Zulik
• Rimas	• Petrikonis	• Nackowitz
• Hicks		

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Dr. Danielius Degėsys**, Vilties draugijos pirmininkas, išvyko į St. Petersburg, Fla., kur lapkričio 24-28 d. d. dalyvaus vykstančiame Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos XII suvažiavime Dolphin Beach Ressorts viešbutyje.

Medicinos mokslų sekcijoje, kuriai vadovauja dr. K. Bobelis, dr. D. Degėsys skaitys paskaitą "Euthanazija" (mirties palengvinimas).

Suvažiavime su paskaitomis dalyvauja virš 30 lietuvių mokslininkų - akademikų, o taip pat akademijos pirm. dr. A. Luima, S.J., Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis.

Suvažiavimo rengimo komiteto pirm. prel. J. Balkūnas.

LITUANISTINEI MOKYKLAI REMTI PIETUS

Visi maloniai kviečiami į Sv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto ruošiamus pietus š.m. gruodžio 5 d. tuoju po šv. Mišių, Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Savo atsilankymu paremsite mokyklą ir tuo pačiu pasiūsiu lietuviškais patiekalais ir skanėstais.

• **LSS VIDURIO RAJONO** vadovų ir vadovų suvažiavimas, vykęs lapkričio 13-14 dienomis Clevelande, atsiuntė Dirvai sveikinimus ir linkėjimus su dalyvių parašais.

• **LITHUANIAN VILLAGE Inc.** šerinkų ir Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas bus 1983 m. kovo 6 d. Lietuvių namų salėje. Klubo nariai jau gali išsigyti 1983 metų nario bilietus, kurių kaina ta pati - penki doleriai metams. Naujieji nariai moka papildomai

mai penkis dolerius už registraciją.

Sekančiais metais sukanka dešimtmetis nuo Lietuvių namų atidarymo. Direkcija svarsto, kaip šią sukaktį prasmingai atšvesti.

• **LIETUVIŲ APYLINKES** judriausioje E. 185 gatvėje, šią savaitę bus uždegtos kalėdinės šviesos. Gruodžio mėnesį, savaitę prieš Kalėdas, E. 185 gatvės prekybos lankys Kalėdų senelis ir senelė. Tomis kalėdinėmis pramogomis rūpinasi E. 185 gatvės verslo ir profesinių įstaigų sąjunga.

RELIGINIS KONCERTAS

Gruodžio 19 d., sekmadienį, 4 val. p. p., Dievo Motinos šventovėje įvyks religinis koncertas.

Programoje: solistė Aldona Stempuzienė, sol. Vytautas Paulionis, deklamatoras Arūnas Čiuberkis. Režisuoja Rūta Giedraitytė.

• **VISOS PONIOS IR PANELES**, kurios domisi save fiziniai patobulinti ir smagiai praleisti laiką lietuvių tarpe, yra kviečiamos atsilankyti Rūtos Giedraitytės pravedamą **ENERGISTIKĄ** (tai energinga gimnastika su muzikos ritmu). Pamokos pravedamos antradienio ir ketvirtadienio vakarais 6:30 ar 7 v.v., Lietuvių Namų apatinėje salėje. Norinčios daugiau informacijų prašomos kreiptis pas Rūta Giedraitytę, tel. 944-6835. Iki pasimatymo!

• **LIETUVOS SENOVES PAMINKLAI.** Marijus Blynas. Gausiai iliustruotas veikalas, 364 psl. Išleido Kestučio Jeronimo Butkaus fondas. Spaudė M. Morkūno spaustuve Chicagoje.

Clevelande gaunama parapijos knygyne pas Zilioni, Patirijoje ir pas autorių.

Lietuvių Dienos Clevelande...

Šeštadienį, gruodžio 4 d. 7 v.v

Dainavos ansamblis su muzikiniu veikalu

VILNIAUS PILIES LEGENDA

Euclid Senior gimnazijoje

Sekmadienį, gruodžio 5 d.

MENO PARODA - dail. M. Stankūnienė

Dievo Motinos parapijos salėje

Bilietus rezervuoti tel.: 531-3872 arba 486-9165.

Dail. Magdalenos Stankūnienės kūrinių paroda įvyks gruodžio 5 d. Lietuvių Dienų proga Dievo Motinos parapijos salėje. Parodos atidarymas 12 val. p. p. Nuotraukoje medžio raižinys — "Grybautojos".

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **GRUODŽIO 4 D.** Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apyl. valdyba.

• **GRUODŽIO 5 D.** LB Ohio Apygardos suvažiavimas.

• **GRUODŽIO 19 D.** 4 val. — Religinis koncertas Dievo Motinos šventovėje

• **GRUODŽIO 19 D.** Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė.

1983 m.

• **VASARIO 12 D.**, 6:30 v. — Lietuvos laisvės vigilija. Rengia Dievo Motinos parapija.

• **VASARIO 12 D.** Pilėnų tunto blynų balius.

• **VASARIO 13 D.** Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas. Rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

• **VASARIO 19 D.** Jaunųjų talentų muzikos konkursas. Rengia LB Kultūros taryba Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• **VASARIO 20 D.** Neringos skaučių tunto vėliavos šventinimas.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

FOR RENT

East 156 & Lake Shore. 2 bedroom bungalow with stove and refrigerator. \$285/month plus security and utility. References. No pets, no children. Call: 481-3903

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naują lietuvių koloniją, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

ŠALFAS S-gos suvažiavimo, įvykusio lapkričio 20 d. Clevelande, dalyviai.

J. Carlos nuotr.

DIRVA

LKM AKADEMIJOS SUAŽIAVIMAS

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas įvyks lapkričio 24-28 dienomis Dolphin viešbutyje, St. Petersburg Beach, Floridoj.

Viešbučio keturiose salėse kasdien vyks 14-kos mokslų sekcijų paskaitos,

kurias skaitys 35 lietuviai mokslininkai iš Amerikos, Kanados, Europos ir Pietų Amerikos.

Lapkričio 24 d. 7 val. vak. susipažinimas ir knygų parodos atidarymas. Lapkričio 25 d. 10 val. ryto iškilmingas suvažiavimo atidarymas. Lapkričio 26 d. va-

A. + A.

IZIDORIUI AUGAIČIUI

mirus, žmonai JUZEI, vaikams — VIDAI, ROMUI ir ALGIRDUI su žmona BIRUTE, Korp! Neo-Lithuania filisteriams, šeimos nariams bei giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

A. A.

IZIDORIUI AUGAIČIUI

mirus, jo sūnui ALGIRDUI ir BIRUTEI AUGAIČIAMS, šeimai bei artimiesiems reiškia gilią užuojautą, jų skausmo valandoje

Valerija ir Mečys
š i m k a i

L. T. S-gos Bostono skyriaus garbės nariui kompozitoriui

JULIUI GAIDELIUI,

dėl jo mylimos žmonos FELICIJOS ŠČIUKAITĖS mirties, reiškia gilią užuojautą

L.T.S. Bostono Skyriaus
Valdyba

Mylimam tėvui

A. A.

JONUI MIŠKINIUI

mirus, mielą dainos draugą VYTENĮ MIŠKINĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Clevelando Ramovėnų
Vyrų Choras

II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ METU

1983 m. liepos 1 dieną, 8 val. vakaro

THE AUDITORIUM THEATRE

(Pasaulio garso scenoje)

70 East Congress Parkway, Chicago, Illinois

LIETUVIŲ OPERA

— stato —

I LITUANI

BILIJETA GAUNAMI:

Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. 471-1424

BILIJETŲ KAINOS: \$20, \$15, \$12, \$8, \$7, \$6 ir \$5.

Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu siunčiant čekį Lithuanian Opero Co., Inc. pavadinimu. Kviečiami visi iš anksto įsigyti bilietus.

II P.L.D. Kultūrinių Renginių Komitetas

kare iškilių solistų A. Stempužienės ir A. Brazio koncertas. Lapkričio 27 d. vakare banketas. Lapkričio 28 d. 10 val. ryto užbaigiamasis posėdis su Lietuvos atstovo dr. St. Bačkio paskaita "Akademijos 60 metų sukaktis".

Visus St. Peterburgo ir kolonijų lietuvius maloniai kviečiame dalyvauti kasdien paskaitose ir parengimuose, nes toks suvažiavimas yra istorinis.

LKM Akademijos
Židinio Valdyba

• NAUJOSIOS VILTIES žurnalo 15-sis Nr., kurio redaktorius yra Aleksas Laikūnas, praėjusią savaitę atspausintas, įraštas ir jau išsiuntinėtus prenumeratoriams. Jame prenumeratoriams. Jame gau su aktualių straipsnių politiniais ir kultūriniais klausimais Apimtis - 200 psl., kaina 5 dol.

Savo adresus pakeitusieji prenumeratoriai prašomi apie tai tuojau pat painformuoti NV administratorių B. Kasakaiti, 7150 So. Spaulding Ave. Chicago, IL 60629. Tuo pačiu adresu turėtų kreiptis visi, kurie norėtų žurnalą naujai užsiprenumeruoti, arba įsigyti anksčiau išleistų numerių, kurių dar turima administracijoje.

Redakcijos adresu - 935 Beverly Road, Cleveland Hts., OH 44121 - prašome rašyti visais redakciniais reikalais, siųsti rankraščius ir paminėti bei recenzuoti skiriamas knygas.

A. A. Jonas Miškinis, Dirvos ir kitų laikraščių bendradarbis, gyv. Rochester, N. Y., praeitą savaitę, lapkričio 19 d. mirė nuo širdies smūgio, sulaukęs 87 m amžiaus.

Velionis Nepriklausomoje Lietuvoje buvo mokyklų inspektorium ir gimnazijos mokytoju. Pasitraukęs į vakarus, ilgus metus mokytojavo lit. mokyklose, Spauldoje bendradarbiavo nuo 1912 metų.

Dirva, netekusi uolaus bendradarbio, velionies žmonai Magdalenai, sūnums Kęstučiui ir Vyteniui su šeimomis, žentui R. Kiršteinui su trimis anūkais, seseriai Australijoje ir visiems artimiesiems reiškia užuojautą.

Velionis buvo palaidotas lapkričio 22 d. Rochestery, N. Y.

TAUTYBIŲ RADIO PROGRAMOS PER SATELITĄ

Dvieju clevelandiečių vengru - Miklos ir Marijos Kossany įsteigta tautybių radijo sąjunga, kuri vadinasi The Nationality Broadcasting Network, pasirašė sutartį su Satelito komunikacijos sistemos bendrove, transliavimui trisdešimt penkiomis kalbomis tautybių radijo programas per satelitą, kurios bus girdimos visoje Amerikoje - kiekviename name, kuriame yra kabelinė televizija.

Jeigu Federalinė komunikacijos komisija duos leidimą, tautybių programos bus automatiškai transliuojamos ir per trumpųjų bangų siųstuvą ir bus girdimos visame pasaulyje.

...

Satelito komunikacijos sistemos atstovai iš Atlantos ir Nationality Broadcasting Network savininkai Kossany lapkričio 8 d. Rhinelander restorane sukvietė tautybių radijo darbuotojus ir įvairių valstybių konsulus painformuoti apie šias galimybes ir pranešti kad Clevelande bus tautybių radijo programų per satelitą transliacijų centras.

Tėvynės Garsų radijo vedėjas J. Stempužis dalyvavo šioje konferencijoje ir netolimoje ateityje planuoja pradėti transliuoti lietuvišką programą iš Clevelando visai Amerikai.

Amerikos Balso radijas, susidomėjęs šiuo įvykiu, atsiuntė į Clevelandą savo reporterį Romą Sakadolskį, kuris užrekdavo pasikalbėjimus beveik su visų tautybių radijo vedėjais.

BEVERLY SHORES

BALFO VAJAUS UŽBAIGIMAS

Lapkričio 27 d., šeštadienį, 4 val. p. p. Stankūnų Pines restorane įvyks iškilmingas Balfo vajuos uždarymas. Garbės svečias prof. dr. Rimgaudas Nemickas, žymus širdies ligų gydytojas, bus pagrindinis kalbėtojas. Laukiama daug svečių iš Union Pier, Michigan, New Buffalo, Harbert, o taip pat iš Chicagos.

Balfo rudens vajuos buvo pradėtas iškilmingomis pamaldomis spalio 31 d. Balfo Beverly Shores skyriaus vicepirmininkas, žinomas visuomenininkas inž. Kazi-

mieras Pocius, vajuos vadovas. Jau tretieji metai, kai jis sėkmingai atlieka šį kilnų labdaros darbą. Apkrautas įvairiomis visuomeninėmis pareigomis, rudens vajuos metu jis visą savo energiją skiria Balfui. Skyriaus pirmininkė yra Ona Pulkaunikiėnė, aktyvi visuomenės veikėja. (k)

PREMIJA UŽ MOKSLO VEIKALĄ

JAV LB Kultūros taryba 1982 metų Lietuvių Bendruomenės Literatūros premiją skirs už 1981 ir 1982 metais išleistus lituanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba eseistinių straipsnių rinkinius.

1. Premijos siekti gali ir nespausdinti veikalai, rankraščiai, nesvarbu kada parašyti.

2. Premijai bus priimami ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba parašyti veikalai.

3. Paskutinė data veikalams įteikti - 1982 m. gruodžio 31 diena.

4. Pageidautina, kad rankraštiniai veikalai būtų parašyti mašinėle. Tačiau bus priimami ir lengvai išskaitomi, ranka rašyti veikalai.

5. Kiekvieno rankraščio pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, bet kiekvieno spausdinto veikalo siunčiama po penkis knygas. Jas, jei norės, pasilikis vertinimo komisijos nariai. Visi rankraščiai bus grąžinami jų autoriams.

6. Apie gautas siuntas bus pranešta siuntėjams. Už paštuose užkliuvusias ar dingusias siuntas Kultūros taryba neatsako. Jų ieškojimu rūpinasi patys siuntėjai.

7. Prie kiekvieno veikalo pridedamas lydraštis su autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu. Premijos siekti gali viso pasaulio lietuvių išeivijos kūrėjai.

1982 metų mokslo premijos siekiančius veikalus siųsti vertinimo komisijos pirmininko adresu: dr. Kęstutis Keblys, 16349 Addison, Southfield, Mich. 48075

Vertinimo komisija: dr. Kęstutis Keblys - pirm., prof. Julius Smulkštys, prof. dr. Leonas Sabaliūnas, dr. Justinas Pikūnas ir dr. Romualdas Kriaučiūnas.

JAV LB
Kultūros Taryba